

KAMU BİNALARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ PROJESİ (KABEV PROJESİ)

KARAMAN EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI

AĞUSTOS 2022

KISALTMALAR	
AB	Avrupa Birliği
ADB	Asya Kalkınma Bankası (Asian Development Bank)
BP	Banka Prosedürü
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
ÇD	Çevresel Değerlendirme
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirme
Ç&S	Çevresel ve Sosyal
ÇSÇ	Çevresel ve Sosyal Çerçeve
ÇSG	Çevre, Sağlık ve Güvenlik
ÇSS	Çevresel ve Sosyal Standartlar
ÇSYÇ	Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi
ÇSYP	Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı
ÇŞİDB	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
DB	Dünya Bankası
dBA	Gürültü Azaltılması ve Kontrolü
dBC	Gürültü Değerlendirme Ölçüsü
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
EAH	Eğitim ve Araştırma Hastanesi
EPS	Enerji Performans Sözleşmesi
ETKB	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
FCU	Fan Coil Ünitesi
FFP3	Özel Partikül Maskesi
FKK	Fiziksel Kültürel Kaynaklar
FY	Finansal Yönetim
GES	Güneş Enerji Santrali
HVAC	Isıtma, Havalandırma, İklimlendirme Sistemleri
IGHC	Isı Geri Kazanımlı Havalandırma Cihazı
IFC	Uluslararası Finans Kurumu
İ&D	İzleme ve Değerlendirme
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
IDB	Inter-American Development Bank
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
İSM	İl Sağlık Müdürlüğü
KABEV	Kamu Binalarında Enerji Verimliliği
KfW DEG	Yatırımlardan Kaynaklı Risklerin Paylaşılması ve Uzun Vadeli Yatırım Sermayesinin Kullanılabilirliği Organizasyonu
KKD	Kişisel Koruyucu Donanımlar ^{[OGH1][t02]}
KS/AHU	Klima Santralleri
LC Max	dBC olarak ölçülen, ölçüm süresi içerisinde C ağırlıklı rms tabanlı ses seviyesinin en büyük değeri
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
NACE	Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması Kodu
OP	Operasyonel Politika

PUB	Proje Uygulama Birimi
PV	Fotovoltaik Panel
S&G	Sağlık & Güvenlik
SB	Sağlık Bakanlığı
ŞÇM	Şikâyet Çözüm Mekanizması
ŞÇS	DB Şikayet Çözüm Servisi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
SSS	Sık Sorulan Sorular
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TEM	Avrupa Transit Otoyolu (Trans European Motorway)
TEP	Ton Eşdeğer Petrol
TSG	Toplantı Sağlığı ve Güvenliği
YE	Yenilenebilir Enerji
YİGM	Yapı İşleri Genel Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	6
1. GENEL PROJE VE PROJE SAHASI BİLGİSİ.....	7
1.1. Projenin Tanımı.....	7
1.1.1. Genel Bilgi Hedef.....	7
1.1.2. Proje Bilgileri.....	8
1.1.3. Binanın Konumu	9
2. YASAL ÇERÇEVE VE DÜNYA BANKASI OPERASYONEL POLİTİKALARI İLE UYUMLULUK....	12
2.1. Ulusal Mevzuat.....	12
2.2. Dünya Bankası Koruma Önlem Politikaları	13
3. ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI KONTROL LİSTESİ.....	14
4. ÇEVRESEL VE SOSYAL TARAMA.....	17
5. PAYDAŞ KATILIMI VE ŞİKÂYET ÇÖZÜM MEKANİZMALARI	20
6. ÇEVRESEL VE SOSYAL RİSKLER & ETKİLERİ VE ALINACAK ÖNLEMLER.....	23
7. ÇEVRESEL VE SOSYAL İZLEME PLANI	38
8. GÖREV VE SORUMLULUKLAR.....	42
9. RAPORLAMA	43
10. EKLER.....	44
EK 1- SAHA FOTOĞRAFLARI	44
EK 2 - ŞİKÂYET VE ÖNERİ FORMU	48
EK 3 - ŞİKÂYET KAPATMA FORMU	50
EK 4 – ULUSAL MEVZUAT VE DB YÖNERGELERİ.....	51
EK 5– ASBEST BULUNAN BİNALARDA İZLENECEK PROSEDÜR	61
EK 6– TAPU KAYDI.....	63
EK 7 – MOBİLİZASYON VE DEMOBİLİZASYON.....	64
EK 8 – PAYDAŞ BİLGİLENDİRME TOPLANTI BİLGİLERİ.....	66

TABLolar

Tablo 1. Proje Sahası Bilgileri.....	8
Tablo 2. Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı Kontrol Listesi.....	14
Tablo 3. Dünya Bankası Operasyonel Politikalar Çevresel ve Sosyal Tarama.....	17
Tablo 4. Proje Kapsamında Çevresel – Sosyal Etkisi Beklenmeyen Durumlar	18
Tablo 5. Çevresel ve Sosyal Riskler & Etkileri ve Alınacak Önlemler	23
Tablo 6. Çevresel ve Sosyal İzleme Planı	38
Tablo 7. Görev ve Sorumluluklar	42

Tablo 8. Raporlama Sürecinin Gereklilikleri ve Rol Dağılımı	43
Tablo 9. Kullanılacak Kaldırma Ekipmanları Planı	64

ŞEKİLLER

Şekil 1. Karaman İl Merkezi Coğrafi Konumu	9
Şekil 2. Karaman EAH Uydu Görüntüsü-1.....	10
Şekil 3. Karaman EAH Uydu Görüntüsü-2.....	10
Şekil 4. Karaman EAH Genel Görüntüsü	11
Şekil 5. Hastane Vaziyet Planı.....	11

FOTOĞRAFLAR

Fotoğraf 1. Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dış Görünüş	44
Fotoğraf 2. Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çatı Fotoğrafı	44
Fotoğraf 3. Isıtma Devresi Sirkülasyon Pompaları	45
Fotoğraf 4. Kazanların Genel Görünümü	45
Fotoğraf 5. Değiştirilecek Floresan Lambalar	46
Fotoğraf 6. Chiller Grubu.....	46
Fotoğraf 7. Klima Santrali	46
Fotoğraf 8. GES Tesisi Kurmaya Uygun Alanlar	47
Fotoğraf 9. Mekanik Cihazların Mobil Vinç ile Çatıya Taşınması	65

GİRİŞ

Bu Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP), Kamu Binalarında Enerji Verimliliği (KABEV) Projesi kapsamında Enerji Performans Sözleşmesi (EPS) özelinde Karaman il merkezi Üniversite Mh. 1984 Sk. No:1 adresinde bulunan **Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi**'nde yapılacak yenileme faaliyetlerinin neden olabileceği çevresel ve sosyal etkilerin kabul edilebilir düzeyde tutulabilmesi ve/veya ortadan kaldırılabilmesi için alınması gereken önlemlerin ortaya konulması için hazırlanmıştır.

ÇSYP; proje uygulama aşamalarında alınacak önlemlerin kim tarafından, ne zaman, ne sıklıkla ve ne şekilde uygulanacağını açık bir şekilde ortaya koymak hedefindedir.

Bu ÇSYP, öncelikle Türkiye kanun ve yönetmeliklerine, bunlara ek olarak da Dünya Bankası politika ve tedbirlerine uygun olarak hazırlanmıştır.

1. GENEL PROJE VE PROJE SAHASI BİLGİSİ

1.1. Projenin Tanımı

1.1.1. Genel Bilgi Hedef

Ülkemizin enerji ihtiyacı, gelişen ekonomiye bağlı olarak şehirleşme ve nüfus artışının da etkisi ile her geçen gün artmaktadır. Artan ihtiyacın paydaşlarına bakıldığında ülkemizde binalar enerji tüketiminde sanayiden sonra ikinci sırada gelmektedir. KABEV Projesi'nin genel hedefi; kamunun sektöre öncülük ederek enerji tüketimini ve kamu kaynaklı cari açığın azaltılmasını sağlamak, diğer yandan enerji verimliliği çalışmalarını için sektöre örnek olmasıdır.

KABEV Projesi'nin faydası enerji tüketiminin azaltılması ile kamu bütçesinde tasarruf sağlamanın yansira yaratacağı çevresel ve sosyal olumlu etkileri, toplumun bilinçlendirilmesi ve geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Basit inşaat çalışmaları ile gerçekleştirilen faaliyetlerin, doğaları gereği mevcut proje sınırları içerisinde, çok kritik olmayan çevresel ve sosyal etkiler yaratacağı öngörülmektedir. Dolayısıyla, Dünya Bankası Operasyonel Politikaları (OP)/Banka Prosedürleri (BP) gereklilikleri kapsamında, KABEV Projesi, muhtemel geçici, beklenen ve kısıtlı etkileri göz önünde bulundurularak B Kategorisi projeler kapsamında değerlendirilmektedir. Etkiler kritik olarak değerlendirilmese de Dünya Bankasının (DB) Çevresel Değerlendirme Politikasının (OP 4.01) uygulanması gerekmektedir. OP 4.01'in uygulamaya konulmasında önemli olan Çevre ve Sosyal (Ç&S) yönetim araçlarının yanı sıra İş Sağlığı Güvenliği (İSG) uygulamaları önem kazanmaktadır. KABEV Projesi kapsamında yapılacak olan yenileme ve onarım çalışmaları ÇED Yönetmeliğine göre ÇED sürecinden muaftır.

Bu ÇSYP, atık oluşumu (tehlikeli, tehlikesiz) gibi çevresel etkileri, yenileme aktivitelerinin kurumun günlük faaliyetleri ile çakışması gibi sosyal etkileri, işçi ve faydalanıcıların sağlık ve güvenliği gibi İSG etkilerini, DB ve ulusal ilgili mevzuat ile mevcut en iyi teknikler doğrultusunda mümkünse ortadan kaldırmak, değilse göz ardı edilebilecek seviyeye indirmek için KABEV Projesi için kılavuz doküman olarak hazırlanmıştır.

Proje, DB'nin fonlaması ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB) Yapı İşleri Genel Müdürlüğü (YİGM) tarafından yürütülecektir. Projenin genel uygulamasına ait asli kontrol, yönetim ve koordinasyonundan YİGM sorumlu olacaktır. İdarenin şartnamesinin ve ihale dokümanlarının ayrılmaz bir parçası olan bu ÇSYP'ye uygun imalatların yapılmasından yüklenici firma ve tüm Proje kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerin bu ÇSYP'ye uygunluğunun denetiminden ise Müşavir firma (Proje Müdürü) sorumlu olacaktır.

1.1.2. Proje Bilgileri

Tablo 1. Proje Sahası Bilgileri

GENEL BİLGİLER	
Bina Adı	Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İl	Karaman
İlçe	Karaman İl Merkezi
Adres	Üniversite Mh. Şehit Ömer Halisdemir Cd. Blok 7. No:1/ KARAMAN
Kullanım Durumu	Bina hali hazırda hastane olarak kullanılmaktadır. Yaşanılan Covid-19 pandemi sürecinde hastane pandemi hastanesi olarak kullanılmaktadır.
Binayı Kullanan Kurum	Sağlık Bakanlığı
Kullanıcı Sayısı	Personel Sayısı: 1453 (663 kadın personel) Yatan Hasta Sayısı: 420 Günlük Ortalama Yatan Hasta Refakatçi Sayısı: 320 Günlük Ortalama Ayakta Hasta Sayısı: 5.000 Günlük Ortalama Ziyaretçi Sayısı:10.000
PROJE YAPI BİLGİLERİ	
Bina Sayısı	4 Blok
İnşaat Alanı	55.714.00 m ² (4 bina için toplam)
BİNADA YAPILMASI PLANLANAN İMALATLAR	
<p>Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde aşağıda özetlenen enerji verimliliği projelerinin uygulaması sonrasında, binadaki enerji ihtiyacı azalacak, yenilenebilir enerji teknolojileri uygulaması ile binanın yıllık toplam elektrik enerji tüketiminden 5.890.825,24 kWh tasarruf sağlanacaktır, yıllık toplam doğalgaz tüketiminde 3.362.204,32 kWh artış olacağı öngörülmektedir. Bununla birlikte CO₂ emisyonunda yıllık 2.482,65 ton azaltma meydana gelecektir. Ayrıca bu uygulamalar ile hastanede konfor şartları da iyileşecektir.</p> <p>Bina yalıtımı</p> <p>Halihazırda bina duvarları ve tavanında yalıtım bulunmaktadır. Pencere ve kapılar hizmet binası için uygundur. Ancak pencerelerde uygulama kaynaklı yağmur sızdırmaları ve soğuk hava girişinin çok olması gibi istenemeyen durumların olduğu ve pencere kaynaklı ısı kaybı yaşadığı gözlemlenmiştir. Bu nedenle pencere sızdırmazlığı için iyileştirme önerilmektedir.</p> <p>Isıtma – Soğutma Sistemleri renovasyon uygulamalarının yapılması</p> <p>Bu kapsamda; bir adet kazanın yenilenmesi, denge kabı konulması ve primer devre oluşturulması, kazanlara master kontrol paneli ve 3 yollu vana eklenmesi, pompa revizyonu, AHU fanları elektrik motorları yenileme ve dişili kayış uygulanması, klima santral fan motorlarının CO₂ miktarına göre çalıştırılması, Chiller master kontrol ve kontrol vanası uygulanması bulunmaktadır. Bunun yanı sıra Solar Termal Sistemin iyileştirilmesi ve 40 adet yeni kollektör ilave edilmesi de öngörülmektedir.</p> <p>Aydınlatma Sistemi</p> <p>Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde ağırlıklı olarak floresan lambalar kullanılmakta olup, farklı mahallerde birçok farklı aydınlatma elemanı da bulunmaktadır. Binada kullanılan muhtelif güç ve tiplerdeki floresan lambaların LED armatürler ile değiştirilecektir.</p>	

Trijenerasyon Sistemi kurulması

Hastanenin elektrik, ısıtma ve soğutma ihtiyacına karşılamaya yönelik, her üç enerji türünün de üretilebileceği 0,62 MWe Kapasiteli Trijenerasyon Sistemi kurulacaktır.

Fotovoltaik Panel kurulması

Çatıya 480 kW elektrik üretim kapasiteli Fotovoltaik Panel Sistemi kurulacak, böylece hastane elektrik ihtiyacının bir kısmı bu sistemden karşılanacaktır. Güneş Enerji (GES) tesisi kurulması ile elektrik enerji tasarrufunun sağlanacağı öngörülmektedir. Fotovoltaik Paneller bina kullanıcıları ve çalışanlarının gündelik yaşam pratiklerini (otopark kullanımı vb) en az düzeyde etkileyecek veya etkilemeyecek şekilde kurulacaktır.

Bina Otomasyon Sistemi ve Enerji İzleme Sisteminin kurulması

BMS senaryolarına uygun olarak tüm mekanik cihazlar kontrol edilecektir. Binaya enerji izleme sistemi kurulacaktır. Bu sistem ile tüm mekanik cihaz panoları, kat panoları ve ana panolar enerji analizörleri izlenecek ve enerji tüketimleri ölçülebilecektir.

FAALİYETLERİN SÜRESİ VE SEZONU

2022 sene ortasında ihale dokümanlarının hazırlanması ile hastanenin yer teslim tarihine müteakip altı (6) ay içinde Yüklenicinin imalatlarını bitirmesi planlanmaktadır. Yer teslim tarihine denk gelen sezonda ilgili tüm imalatlar yapılacaktır.

RENOVASYON İŞLERİ SÜRESİNCE ÇALIŞMASI ÖN GÖRÜLEN İŞÇİ SAYISI

Öngörülen işçi sayısı günlük 40 olup, bu sayı imalat süresince değişiklik gösterebilecektir.

1.1.3. Binanın Konumu

Karaman ilinin Merkez ilçesi sınırları içerisinde yer alan Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi Üniversite Mahallesinde bulunmaktadır. Hastane 37°16'59.36" enlem ve 33°25'70.00" boylamda yer almaktadır. İç Anadolu Bölgesinin güneyinde bulunan Karaman'a karayolu ve demiryolu ulaşımı mevcuttur. Konya-Mersin-Antalya illeri arasında İç Anadolu Bölgesinin Akdeniz'e geçiş noktasındadır. Çift şeritli Karaman-Konya-Ankara, Karaman-Mersin, Karaman-Ereğli- Adana yolları ile çevre illere bağlı olan Karaman merkez ilçe 3709 km² yüzölçümüne sahiptir.

Şekil 1. Karaman İl Merkezi Coğrafi Konumu

Şekil 2. Karaman EAH Uydu Görüntüsü-1

Şekil 3. Karaman EAH Uydu Görüntüsü-2

Şekil 4. Karaman EAH Genel Görüntüsü

Şekil 5. Hastane Vaziyet Planı

2. YASAL ÇERÇEVE VE DÜNYA BANKASI OPERASYONEL POLİTİKALARI İLE UYUMLULUK

Bu bölümde ÇSYP'nin hazırlanması sürecindeki gerekliliklerine uyum sağlanan kanun, yönetmelik ve düzenlenmeler ile DB tedbirlerine yer verilmektedir.

2.1. Ulusal Mevzuat

Bu ÇSYP öncelikli olarak Türkiye kanun ve yönetmeliklerine uygun olarak hazırlanmıştır. Türkiye'nin çevre mevzuatı ile ilgili temel çerçevesi 11 Ağustos 1983 tarihli ve 18132 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 29.04.2013 tarihli Resmi Gazete'de revize edilen Çevre Kanunu (2872 sayılı) olup, bir dizi yönetmelikle desteklenmektedir. Aşağıda bu proje kapsamında çevresel etkilerin değerlendirilmesi ve önlenmesi için öncelikli olarak yararlanılacak yönetmelikler belirtilmiştir. Yenileme faaliyetlerinde zaman zaman başvurulabilecek ilgili diğer yönetmelikler ise Ek 4' te verilmiştir.

- Atık Yönetimi Yönetmeliği, 2 Nisan 2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmi Gazete (Değişik RG 23.3.2017-30016)
- Sıfır Atık Yönetmeliği Resmi Gazete 12.7.2019 -30829 (Değişik RG 9.10.2021-31623)
- Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 26.6.2021 RG 31523 (27 Aralık 2017 tarihli Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır)
- Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, 18.03.2004 tarih ve 25406 sayılı Resmi Gazete (Değişik RG 26.3.2010-27533, 9.10.2021-31623)[DÇ1]
- Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik, 8 Haziran 2010 tarihli ve 27605 sayılı Resmi Gazete (Değişik RG 14.6.2012- 28323, 11.7. 2013 - 28704)
- Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği, 31 Aralık 2014 tarihli ve 25687 sayılı Resmi Gazete (Değişik RG 13.2.2008- 26786, 30.3.2010- 27537, 24.4.2011- 27914, 30.11.2012- 28483, 14.2.2018- 30332, 14.1.2020- 31008)
- Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği, 06 Haziran 2008 tarihli ve 26898 sayılı Resmi Gazete
- Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği, 04 Haziran 2010 tarihli ve 27601 sayılı Resmi Gazete (Değişik RG 27.4.2011- 27917, 18.11.2015- 29536, 7.1.2022- 31712)
- Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik, 25 Ocak 2013 tarihli ve 28539 sayılı Resmi Gazete (Değişik RG 16.1.2014- 28884)
- Açık Alanda Kullanılan Teçhizat Tarafından Oluşturulan Çevredeki Gürültü Emisyonu ile İlgili Yönetmelik, 30 Aralık 2006 tarihli ve 26392 sayılı Resmi Gazete (Değişik RG 6.6.2017- 30088)
- Binaların Yıkılmasına ilişkin Yönetmelik 13 Ekim 2021 tarih ve 31627 sayılı Resmi Gazete (Yürürlük tarihi 1 Temmuz 2022)

Yine bu proje kapsamında öncelikli etkileri dikkate alınan İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konularında 10 Haziran 2003 tarihli ve 25134 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4857 sayılı İş Kanunu (Revizyon 28.07.2020) ile 30 Haziran 2012 tarihli ve 6333 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (Revizyon 22.02.2019) ve bu kanunlarla ilgili tüm yönetmeliklere uygun faaliyet yürütülecektir. Adı geçen kanunlarla ilgili olup yararlanılacak yönetmelikler aşağıda verilmektedir:

- İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği (Resmi Gazete 29.12.2012- 28512)
- İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği (Resmi Gazete 29.12.2012- 28512, Değişik RG 31.1.2013- 28545, 28.12.2014-29209, 30.6.2016- 29758, 28.2.2020- 31053)
- Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazete 25.1.2013-28539, Değişik RG 16.01.2014- 28884)
- İşyerlerinde İşin Durdurulmasına Dair Yönetmelik (Resmi Gazete 30.3.2013- 28603)
- İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği (2009/104/EC) (Resmi Gazete 25.4.2013- 28628, Değişik RG 2.5.2014- 28988, 23.7.2016- 29799, 24.04.2017- 30047)
- İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazete 18.6.2013-28681)
- Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik (89/656/686/EEC) (Resmi Gazete 2.7.2013- 28695)
- İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik (89/654/EEC) (Resmi Gazete 10.2.2004- 25369)
- Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik (2003/10/EC) (Resmi Gazete 28.7.2013- 28721)
- Çalışanların Titreşim İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik (Resmi Gazete 22.8.2013- 28743)
- Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazete 23.8.2013- 28744)
- Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği (Resmi Gazete 5.10.2013- 28786)

Ayrıca tüm işçilerin çalıştırılması süresinde temel sigorta haklarının belirlenmesi adına 5510 sayılı ve 16.06.2006 tarihli Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası kanunu işletilecektir.

2.2. Dünya Bankası Koruma Önlem Politikaları

OP 4.01. Çevresel Değerlendirme

Türkiye Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği, projeleri çevresel risklere göre ayırırken, Dünya Bankası Operasyonel Politikaları (OP) 4.01 'Çevresel Değerlendirme' de benzer şekilde sınıflandırmaktadır. Çevre Kanunu'nun 10'uncu maddesi; 25 Kasım 2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan ÇED Yönetmeliği'nin ana çerçevesini oluşturmaktadır. Dünya Bankası'nın çevresel ve sosyal koruma önlemleri borçlanıcı ülkenin ÇED Yönetmeliği ve DB'nin çevresel etkiye yönelik OP 4.01 ile örtüşen bir çevresel değerlendirme çalışması gerçekleştirilmesini gerektirmektedir. KABEV Projesi kapsamında yapılacak olan renovasyon çalışmaları ÇED Yönetmeliğine göre ÇED sürecinden muaftır. Lisanssız üretim başvurularında; çatı uygulamaları hariç olmak üzere eşik değerlerin üzerlerinde olan projeler için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamındaki belge alınmalıdır.

Basit inşaat faaliyetlerinin yürütüldüğü alanlarda da Dünya Bankası Operasyonel Politikaları (OP) gerekliliklerinin uygulanması gerekmektedir. Proje nedeniyle ortaya çıkabilecek önemli sosyal ve çevresel etkilerin, proje sahası yakınlarında bulunan hassas alıcıları (ör. okullar, hastaneler, sağlık ocakları ve evler) etkilemesi beklenmektedir. Bu kapsamda Ç&S ve İSG faaliyetlerinin özenli yönetimi, çevresel ve sosyal etkilerin azaltılmasında yeterli olacaktır.

Proje kapsamında yer alan faaliyetler göz önünde bulundurulduğunda, ilgili olan/olmayan Dünya Bankası Operasyonel Politikalarına Ek 4' te yer verilmiştir.

3. ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI KONTROL LİSTESİ

Karaman il merkezi Üniversite Mahallesi 1984 Sk. No:1 adresinde bulunan Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde gerçekleştirilecek enerji verimliliği çalışmalarına dair özet bilgiler Tablo 2'de sunulmaktadır.

Tablo 2'de sunulmuş olan Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) Kontrol Listesi" inşaat alanlarındaki ofislerde tüm paydaşların erişimine açık olacak şekilde asılı duracaktır. Şantiye sorumlusu, paydaşlar tarafından gelen soru ve görüşlerin kayıt altına alınması ve cevaplanmasından sorumlu olacaktır.

Tablo 2. Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı Kontrol Listesi

KURUMSAL VE YÖNETİMSEL	
Ülke	Türkiye / Karaman
Projenin Adı	Kamu Binalarında Enerji Verimliliği (KABEV) Projesi
Proje kapsamı ve aktivitesi	Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde enerji verimliliği kapsamında bina ıslahı inşaat faaliyetlerinin yapılması.
OP Kriteri	
Çevresel Değerlendirme OP 4.01	☒ Uygulanıyor ☐ Uygulanmıyor
Doğal Yaşam Alanları OP 4.04	☐ Uygulanıyor ☒ Uygulanmıyor
Ormanlar OP4.36	☐ Uygulanıyor ☒ Uygulanmıyor
Haşere Yönetimi OP 4.09	☐ Uygulanıyor ☒ Uygulanmıyor
Fiziksel Kültürel Kaynaklar OP 4.11	☐ Uygulanıyor ☒ Uygulanmıyor
Yerli Halk OP/BP 4.10	☐ Uygulanıyor ☒ Uygulanmıyor
Gönülsüz Yeniden Yerleşim OP/BP 4.12	☐ Uygulanıyor ☒ Uygulanmıyor
Baraj Güvenliği OP/BP 4.37	☐ Uygulanıyor ☒ Uygulanmıyor
Uluslararası Suyolları OP/BP7.50	☐ Uygulanıyor ☒ Uygulanmıyor
İhtilafı Alanlar OP/BP 7.60	☐ Uygulanıyor ☒ Uygulanmıyor
SAHA AÇIKLAMASI	
Sahanın adı	Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Sahanın yeri	Karaman il merkezi Saha haritası ☒ EVET ☐ HAYIR
Mülk sahibi	Maliye Hazinesi mülk sahibi olup, alan hastaneye tahsislidir.
Coğrafi, fiziksel, biyolojik, jeolojik, hidrografik ve sosyo-ekonomik bağlamın tanımı	Proje faaliyetlerinin gerçekleştirileceği alanın zemini tamamen beton kaplı ve geçirimsizdir. Bu sebeple toprak yapısının proje sürecinden etkilenmesi beklenmemektedir. Proje alanına toplu taşıma araçları ile kolaylıkla ulaşabilmek mümkündür, bina çevresi, ibadet alanı gibi hizmet alanını barındırmaktadır. Elektrik, su, kanalizasyon, doğalgaz, internet gibi tüm altyapı imkânlarına ulaşılabilir. Proje süresi ve binanın konumu göz önünde bulundurulduğunda inşaat faaliyetlerinin bölgeye olumsuz etkisinin olması beklenmemektedir.
Hastaneler, sağlık birimleri, kamu binaları, evler gibi en yakın hassas alıcıların bulunduğu yerler ve uzaklık?	Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesinin yakın çevresinde kamu binaları, ibadet alanları, sağlık merkezleri gibi hassas alıcılar bulunmaktadır. İnşaat faaliyetleri süresince alınacak tedbirler ile, hassas alıcılar proje faaliyetlerinden olumsuz olarak etkilenmesinin önüne geçilecektir.
Malzeme toplama, özellikle agrega, su, taş için yerler ve mesafe?	Bine Şehir merkezinde yer almaktadır, malzeme temininde sıkıntı yaşanması beklenmemektedir.

MEVZUAT	
Kanalizasyon sistemi, elektrik, su şebekesi vb. Proje tarafından kullanılan altyapıları belirleyin.	<p>Renovasyon çalışmaları sırasında, bölgede halihazırda mevcut olan kanalizasyon, elektrik ve su şebekeleri kullanılacaktır. Evsel atıklar, belediye hizmetlerinden faydalanılarak bertaraf edilecek, diğer atıklar için ise uygun depolama alanları oluşturulup lisanslı firmalarca bertarafının yapılması sağlanacaktır.</p> <p>Proje özelinde herhangi bir altyapı hizmet alımı gerekmesi durumunda mevcut altyapı imkanları değerlendirilecek ve ilgili yönetmeliklere uygun olarak gerçekleştirilecektir.</p>
Proje faaliyeti için geçerli olan ulusal ve yerel mevzuatı ve izinleri belirleyin (örneğin 1/1000 veya 1/5000 ölçekli ana plan düzenlemeleri, inşaat ruhsatı vb.)	<p>Projenin uygulanacağı parselde ait tapu EK 6'da sunulmaktadır. Mevcut Yapı Ruhsatları, GES tesisi ve Trijenerasyon /kojenerasyon sistemleri başvurusu için kullanılacaktır. Trijenerasyon/kojenerasyon sistemlerinin bina dışına kurulması durumunda Yapı ruhsatında tadilat yapılarak trijenerasyon binası yapı ruhsatına ek bina olarak ilave edilecektir.</p> <p>Lisanssız Elektrik Üretimi için alınacak belgeler aşağıdakilerle sınırlı olmamak üzere;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yetkili Elektrik Dağıtım Şirketi-Çağrı Mektubu, • Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü-Verimlilik belgesi • Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Kojen Tesisi Verim Belgesi • TEMSAN(Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş. • GES Statik Projeleri-Üniversite Onayı • Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Uygunluk Yazısı • Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü - ÇED Muafiyet Yazısı • İlçe Belediyesi-GES Uygunluk Yazısı(İmar Yönetmeliği Mevzuatına göre) • İlçe Belediyesi-Trijenerasyon Tesisi Kurulumu Uygunluk Yazısı • LIHKAP Onaylı Aplikasyon Krokileri • Zemin Etüt Raporu
PAYDAŞ BİLGİLENDİRME SÜRECİ	
Paydaş danışma sürecinin ne zaman/nerede gerçekleştiğini belirleyin	<p>Tüm paydaşların katılımıyla bir bilgilendirme toplantısı 05.08.2022 tarihinde sanal olarak gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda projenin amacı, hedefleri ve proje kapsamında yapılacak enerji verimliliği işlerine dair teknik detaylar, olası sosyal ve çevresel etki ve riskleri ve bu etki/risklerin yönetimi konusunda hangi önlemlerin (kim tarafından, ne zaman) alınacağı ve bu önlemlerin nasıl/hangi aralıklarla izleneceği, iş sağlığı ve güvenliği (İSG) kapsamında hazırlanan plan ve nasıl uygulanacağı, şikayet çözüm mekanizması (SÇM) ve bu mekanizmanın nasıl işlediği ile ilgili bilgiler uzmanlar tarafından katılımcılar ile paylaşılmıştır.</p> <p>Ayrıca bilgilendirme amaçlı olarak projelere özel tanıtım materyalleri (broşür, vb.) hazırlandığı ve bu materyallerin inşaat yapım sürecinde, bina girişinde masa, bilgilendirme</p>

	<p>panoları, vs. üzerinden sergilenerek ilgili paydaşlara ulaştırılmasının sağlanacağı bilgisi katılımcılara aktarılmıştır. Bilgilendirme toplantısına KaramanEğitim ve Araştırma Hastanesi'nden farklı pozisyonlardan 5 kişi (teknik ve idari) katılım sağlamıştır (bkz. EK-8). Ek olarak, ÇŞİDB'den yedi (7) temsilci ile müşavir firmadan da beş (5) temsilci de toplantıya katılım sağlamıştır.</p>
Menfaat sahiplerinin ortaya çıkardığı konu ve endişelerin kısa özeti	<p>Paydaş bilgilendirme toplantısı sonunda gerçekleştirilen Soru-Cevap Oturumu sırasında katılımcılardan herhangi bir soru gelmemiştir. Bu doğrultuda, katılımcıların projenin gerçekleşmesine yönelik bir endişelerinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Toplantıya ait duyuru, toplantı notlar ve katılımcı bilgileri ile toplantı sırasında alınmış ekran görüntüleri Ek 8'de verilmektedir.</p>
KURUMSAL KAPASİTE GELİŞTİRME	
Herhangi bir kurumsal kapasite geliştirme söz konusu olacak mı?	<p>Proje kapsamında, Müşavirin Yüklenici personeline, Paydaş Katılım Planı, Şikayet Çözüm Mekanizması, Cinsiyet temelli Şiddet/Cinsel Sömürü/Cinsel Saldırı/Cinsel Taciz, İş Sağlığı ve Güvenliği konularında vereceği eğitimler sonucunda yüklenici firmanın kurumsal kapasitesinin gelişmesi beklenmektedir</p>

4. ÇEVRESEL VE SOSYAL TARAMA

Proje kapsamında, enerji verimliliği çerçevesinde Tablo 1 Proje Sahası Bilgilerinde bahsedilen basit inşaat faaliyetleri yürütülecektir. Bu faaliyetlerin bina faydalanıcılarının, binaların yakın çevresinde yerleşik bulunan paydaşların ve çevrenin üzerine oluşturabileceği çevresel ve sosyal etkiler Tablo 3'te yer almaktadır. Ayrıca yapılacak işin vasfından dolayı ve üzerine çevresel ve sosyal etki olmayacak parametreler Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 3. Dünya Bankası Operasyonel Politikalar Çevresel ve Sosyal Tarama

ÇEVRESEL / SOSYAL TARAMA				
Saha etkinliği aşağıdakilerden herhangi birini içerecek mi?	Faaliyet	Durum		Uygulanacak Tedbirler
	Su Kaynakları/Su kalitesi	☐ Evet	☒ Hayır	Bkz. Tablo 4
	Bina rehabilitasyonu ve küçük çaplı inşaat işleri	☒ Evet	☐ Hayır	Bkz. Bölüm 6
	Hava kalitesi	☒ Evet	☐ Hayır	Bkz. Bölüm 6
	Habitat (Doğal yaşam alanlarına, ormanlara ve/veya korunan alanlara etkiler) Bitkisel toprak ve alt toprak	☐ Evet	☒ Hayır	Bkz. Tablo 4
	Dış Ortam Gürültü Kirliliği	☒ Evet	☐ Hayır	Bkz. Bölüm 6
	Atık Oluşumu	☒ Evet	☐ Hayır	Bkz. Bölüm 6
	Tehlikeli ve toksik materyaller	☒ Evet	☐ Hayır	Bkz. Bölüm 6
	Tıbbi atıkların yönetimi	☐ Evet	☒ Hayır	Bkz. Tablo 4
	Enerji Verimliliği • Bina Islahı	☒ Evet	☐ Hayır	Bkz. Bölüm 6
	Fiziksel ve Kültürel Kaynaklar	☐ Evet	☒ Hayır	Bkz. Tablo 4
	Arazi edinimi ¹	☐ Evet	☒ Hayır	Bkz. Tablo 4
	Trafik ve Yaya Güvenliği	☒ Evet	☐ Hayır	Bkz. Bölüm 6
	Diğer Hususlar • İSG • Bilgilendirme • Bina Hizmetlerinin devamlılığı	☒ Evet ☒ Evet ☐ Evet	☐ Hayır ☐ Hayır ☒ Hayır	Bkz. Bölüm 6 Bkz. Bölüm 6 Bkz. Tablo 4

¹ Arazi edinimi insanların yerinden edilmesi, geçim kaynaklarının değişimi, özel mülkiyetin gaspını kapsamaktadır. Bu durum, satın alınan ve / veya devralınan araziler için geçerlidir ve bahsi geçen şekilde elde edilen arazilerde yaşayanlar ve/veya gecekondü sakinleri ve işyeri sahiplerini etkilemektedir.

Tablo 4. Proje Kapsamında Çevresel – Sosyal Etkisi Beklenmeyen Durumlar

ETKİ PARAMETRESİ	ETKİ AZALTACAK / ALINACAK ÖNLEM
TIBBİ ATIK YÖNETİMİ	<ul style="list-style-type: none"> • Proje süresi kısa olduğu için revir oluşturulmayacağı düşünülmekte, bu sebeple tıbbi atık oluşmayacağı ön görülmektedir. • Revir oluşturulması durumunda, Tıbbi atıkların geçici olarak depolanması, Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 14. Maddesi ve işleme tesislerine taşınması da 15. Maddesi uyarınca gerçekleştirilecektir.
SU KAYNAKLARI / SU KALİTESİ	<ul style="list-style-type: none"> • Proje alanı içerisinde yüzey üstü ve yüzey altı su kaynağı bulunmadığından, projede direkt çevresel etki oluşması beklenmemektedir. • İnşaat çalışmaları sırasında inşaat çalışanlarının temizlik ve diğer ihtiyaçlarını karşılamak için bina imkânlarının kullanılmayacağı durumlarda, inşaat sahasına getirilecek mobil tuvaletler ve lavabolar kişilerin kullanımına sunulacaktır. Bu ihtiyaçlar sonucu oluşacak atıksular belediye vidanjörlerince sahadan uzaklaştırılacaktır. • İnşaat sahasının bulunduğu bölgedeki kanalizasyon sisteminin kullanılmaması, aksi durumların oluşması halinde foseptik oluşturulacak, atıksu sızdırmaz alanlarda biriktirilecek ve bağlı bulunan Belediye'ye ait vidanjörler ile sahadan uzaklaştırılacaktır. • Yağışlar ile oluşan yüzey suları için proje sahasında uygun erozyon ve tortu / sedimantasyon kontrol önlemleri (vejetasyonun korunması, silt çit, kum torbası bariyeri, saman balya engelleyici monte edilmesi vb.) alınacaktır. Böylelikle tortuların saha dışına taşması ve yakındaki su alıcı ortamlarına bulaşması engellenecektir.
HABİTAT (DOĞAL YAŞAM ALANLARINA, ORMANLARA VE / VEYA KORUNAN ALANLARA ETKİLER) VE BİTKİSEL TOPRAK VE ALT TOPRAK	<ul style="list-style-type: none"> • Faaliyetlerin gerçekleştirildiği yakın çevrede doğal yaşam alanları, sulak alanlar ve koruma alanı olarak kabul edilen alanlar bulunmamaktadır. • Mevcut proje alanında zemin daha çok sızdırmaz beton alandan oluştuğu için toprağa olumsuz etki beklenmemektedir.

FİZİKSEL VE KÜLTÜREL KAYNAKLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Yenileme faaliyetlerine konu bina tarihi bina vasfına sahip değildir. • Proje sahasında toprak üstü eser bulunmadığından Kültürel Mirası etkileyecek bir durum oluşması beklenmemektedir. • Yine kazı çalışmaları öncelikli olarak öngörülmediğinden, toprak altı eserlerin gün yüzüne çıkması da beklenmemektedir. <p>Kazı yapılması ve çalışma sırasında rastlantısal bulgu tespit edilmesi durumunda ise:</p> <ul style="list-style-type: none"> • İnşaat çalışmaları sırasında bulunan eserler “rastlantısal bulgu” olarak belirtilecek ve kayıt altına alınacaktır. Rastlantısal bulgu sonrasında izlenecek ve uygulanacak adımlar için “Rastlantısal Bulgu Prosedürü” hazırlanacaktır. • Rastlantısal bulgular ile ilgili olarak Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları bilgilendirilecek ve şantiye sahasının bulunduğu alandan sorumlu olan Koruma Kurulu’ndan gerekli onayın gelmesi beklenecektir. Bu bekleme süresince herhangi bir inşaat çalışması gerçekleştirilmeyecektir. • Rastlantısal bulgular ile ilgili olarak alandaki mevcut faaliyetin ertelenmesi ya da zamanlamasının yeniden düzenlenmesi için, ilgili tüm hükümlerin yürürlüğe girmesi sağlanacaktır. • Bu konuda yapılan tüm yazışmalar, alınan tüm kararlara uygun olarak ÇSYP güncellenecek ve tüm dokümanlar ÇSYP’nin ekinde sunulacaktır.
ARAZİ EDİNİMİ	<ul style="list-style-type: none"> • Projenin başlangıç ve farklı aşamalarında arazi edinimi ya da yeniden yerleşim durumlarının oluşması beklenmemektedir. Binanın bulunduğu alan maliye hazinesine aittir. Proje kapsamında ek alan ihtiyacı olmayacaktır. • Proje kapsamında OP 4.12 Gönülsüz Yeniden Yerleşim’in uygulanmasını gerektirecek hiçbir arazi (kamu binaları inşa etmek için belirlenmiş) finansman için uygun olmayacaktır.
DİĞER HUSUSLAR / HASTANE HİZMETLERİNİN DEVAMLILIĞI	<ul style="list-style-type: none"> • Faaliyet süresince hastanenin hizmetlerini engelleyecek bir durum yaşanması beklenmemektedir, Bölgesel müdahaleler, hastane yönetimleri ile planlanarak faaliyetlerini yürütebilmesi sağlanacaktır. • Tüm bu sürecin sağlıklı yürütülmesi için gerekli önlem ve iyileştirmeler yüklenici tarafından yerine getirilecektir.

5. PAYDAŞ KATILIMI VE ŞİKÂyet ÇÖZÜM MEKANİZMALARI

İdare tüm paydaşların proje sürecinin sahada nasıl yürütüleceği hakkında bilgi sahibi olması ve varsa paydaşların itiraz ve önerilerini alabilmek için bu ÇSYP'yi on gün süre ile Kurum internet sitesinde yayınlanmış ve çalışma yapılan binada da duyuruyu askıda tutmuştur. Askı sürecinin akabinde Paydaş Bilgilendirme Toplantısı düzenlenmiştir. Ayrıca İdare bilgilendirme amaçlı alt projelere özel tanıtım materyalleri (broşür, poster, vs.) hazırlamıştır ve inşaat yapım aşamasında da bu materyallerin ilgili paydaşlara ulaştırılmasını sağlayacaktır.

Şikâyet Çözüm Mekanizması (ŞÇM), herhangi bir paydaşın projenin nasıl planlandığı, inşa edildiği veya uygulandığı konusunda bir şikâyet veya öneri sunmasını sağlayan bir süreçtir.

ÇŞİDB'nin halihazırda hem telefon hem de web sitesi üzerinden erişilebilen bir çağrı merkezi¹ bulunmaktadır. Bu çağrı merkezi, Bakanlığın tüm faaliyetleri ile ilgili konuları kapsamaktadır. İdare, KABEV Projesi kapsamında kamu binalarında yürütülecek faaliyetler sırasında ortaya çıkabilecek şikâyet/görüş/önerilerin toplanması, değerlendirilmesi ve çözümlenmesi amacıyla, Proje uygulaması başlamadan önce KABEV Projesi'ne özel olarak şeffaf ve kapsamlı bir ŞÇM geliştirecektir. ŞÇM, ilgili tüm paydaşların gerçekleştirilecek faaliyetler hakkında şikâyet/görüş/önerilerini ilgili kişi ve kurumlara ulaştırabilmesine yardımcı olacak ve paydaşların projeye katılımlarını güçlendirecektir. KABEV Projesi kapsamında şikâyetler birden fazla seviyede ele alınacaktır. (a) yüklenici düzeyinde; (b) müşavir düzeyinde;(c) ÇŞİDB İl Müdürlükleri düzeyinde; (d) ulusal düzeyde ÇŞİDB Proje Uygulama Birimi düzeyinde (PUB).

- a) Yüklenici Seviyesi:** İnşaat işlerini yürütmek için atanan her yüklenici, herhangi bir paydaş (kamu binası yönetimi, bina kullanıcıları, ziyaretçiler, yerel topluluklar veya yararlanıcılar, vb.) tarafından dile getirilen şikâyetleri / endişeleri / görüşleri / tavsiyeleri almak, kaydetmek ve mümkünse çözümlenmekten sorumlu olacaktır. Yüklenici, Projede görev alan tüm personeline ŞÇM'yi kullanabileceğini ve personelden gelecek şikâyetlerin ileride iş akdinin yenilenmesi hususunda bir engel teşkil etmeyeceğinin garantisini verecektir. KABEV Projesi kapsamında yapılan inşaat işleri nedeniyle Yüklenici şikâyetleri / endişeleri / görüşleri / tavsiyeleri çözemezse, bunları ilgili kişi / kurumlara yönlendirmekle yükümlüdür. Yükleniciler ayrıca çözülmüş ve çözülmemiş şikâyetler / endişeler / görüşler / tavsiyeler dahil olmak üzere tuttıkları kayıtları haftalık olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na (ÇŞİDB) sunacaklardır.
- b) Müşavir Seviyesi:** Yüklenici düzeyinde ele alınamayan şikâyetler / endişeler / görüşler / tavsiyeler, İnşaat Kontrolörü olarak atanan Proje Yöneticisi tarafından ele alınacaktır. Proje Yöneticisi, bir durum raporu düzenleyerek yüklenicinin sorumluluklarını hatırlatacak ve sorunu çözmek ve gerekli düzeltici eylemlerin uygulanmasını sağlamak için gerekli önlemlerin alınmasını sağlayacaktır. Müşavir, Projede görev alan tüm personeline ŞÇM'yi kullanabileceğini ve personelden gelecek şikâyetlerin ileride iş akdinin yenilenmesi hususunda bir engel teşkil etmeyeceğinin garantisini verecektir. Proje Yöneticisi şikâyetleri

¹ <https://181.csb.gov.tr/>

² Cinsiyet temelli şiddet/cinsel sömürü/cinsel saldırı/cinse taciz konularında gelecek şikâyetler, tüm seviyelerde, gizlilik ilkesi göz önünde tutularak kayda alınacaktır. Şikâyetlerin kaydedildiği bilgisayarda şifre kullanılması ve yetkili personel dışında hiçbir personelin bu sisteme erişimi olmayacaktır.

/ endişeleri / önerileri / tavsiyeleri çözemese, bunları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na yönlendirmekle yükümlüdür.

- c) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri Seviyesi:** KABEV Projesi kapsamında yürütülen faaliyetler ile ilgili olarak alınan şikâyet / endişe / görüş / önerilerden mümkün olduğu ölçüde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İl Müdürlüğü sorumlu olacaktır. Müdürlükler ayrıca, kendisine ulanan konuları çözsün ya da çözmesin, alınan tüm şikâyet / kaygı / görüş / önerileri derhal İdare'ye iletacaktır.
- d) ÇŞİDB Seviyesi:** KABEV Projesi kapsamında, ÇŞİDB yukarıda belirtilen seviyeler aracılığıyla paydaşlar tarafından dile getirilen tüm şikâyet / endişe / görüş / tavsiyeleri toplamak, kaydetmek ve çözmekle sorumludur. ÇŞİDB, toplanan şikâyeti / endişeyi / görüşü / tavsiyeyi 30 gün içinde çözmekten ve sonuç hakkında şikâyet / endişe / görüşü / tavsiyeyi sahibini bilgilendirmekten sorumludur.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı kurumsal olarak şikâyet ve öneri toplama adına birçok alternatif yöntem belirlemiştir.

Cumhurbaşkanlığı Halkla İlişkiler Merkezi (CİMER) gibi ulusal şikâyet mekanizması başta olmak üzere, şikâyet ve önerileri İdare'ye iletme kanalları aşağıda verilmiştir:

- **E-posta** yigmenerji@csb.gov.tr
- **ÇŞİDB Çağrı Merkezi** Alo 181
- **Alo181.csb.gov.tr**/web adresinde yer alan Bilgi/Şikâyet Başvuru Formu
- İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Müdürlükleri

İnşaat Yüklenicisi kamu binalarının yenilenmesi sırasında alınan şikâyet/görüş/önerilerin alınması, kaydedilmesi ve çözülmesinden sorumlu olacaktır. İnşaat işlerini yürütmek üzere atanan her yüklenici, kamu binası yönetimi ve çalışanları, ziyaretçileri ve yararlanıcılar tarafından inşaat çalışmaları nedeniyle yapılan şikâyet/görüş/önerileri almak, kaydetmek için bir şikâyet mekanizması tanımlayacaktır. Yüklenici şikâyet/görüş/önerileri Ek - 2 ve Ek - 3'te verilen Şikâyet ve Öneri Formu ve Şikâyet Kapatma Formu aracılığı ile kayıt altına alacaktır. Sözlü gelen şikâyet/görüş/öneriler ise, Yüklenicinin sorumlu personeli tarafından Şikâyet ve Öneri Formunu doldurarak kayıt altına alınacaktır. Yüklenici kayıt altına aldığı şikâyetleri her hafta başı Proje Müdürü'ne göndermekle yükümlüdür. Farklı kanallar aracılığıyla toplanan şikâyet/görüş/öneriler İdare tarafından kayıt altına alınarak 30 gün içerisinde cevaplanacaktır. Şikâyet/görüş/öneriler ile ilgili kayıtlar düzenli olarak DB ile paylaşılacaktır. Ayrıca DB'nin desteklediği projelerden olumsuz şekilde etkilendiğini düşünen kişi ya da topluluklar şikâyetlerini, proje seviyesinde mevcut olan Şikâyet Çözüm Mekanizması (ŞÇM) aracılığı ile Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na veya Dünya Bankası'nın Şikâyet Çözüm Servisi (SÇS) (<https://www.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/grievance-redress-service>) aracılığı ile DB'ye iletebilirler. SÇS proje kaynaklı endişeleri gidermek amacı ile alınan şikâyetlerin hızlı bir şekilde incelenmesini sağlar.

Projeden etkilenen topluluklar ya da kişiler, şikâyetlerini ayrıca Dünya Bankası Bağımsız Teftiş Paneline de iletebilirler. Bu panel DB'nin performans kriterlerinin bir veya birkaçının ihlali sonucu şikâyet eden kişi ya da toplulukların zarara uğrayıp uğramadığını veya uğratılabileceğini belirler. Panel, kendisine ulaşmış şikâyetler hakkındaki endişelerini DB'ye doğrudan iletebilir. Bu aşamada DB şikâyetler hakkında cevap verme fırsatına sahip olur.

Proje kapsamında gerek yüklenici/müşavir personelinden gerekse bina kullanıcısı ve çalışanlarından gelecek şikayet/talep/öneriler KABEV Projesi Şikayet Çözüm Mekanizması Prosedürüne uygun olarak değerlendirilecek ve tüm paydaşlar Prosedürde yer alan görev ve sorumlulukları doğrultusunda işlem yapacaktır.

6. ÇEVRESEL VE SOSYAL RİSKLER & ETKİLERİ VE ALINACAK ÖNLEMLER

Tablo 5. Çevresel ve Sosyal Riskler & Etkileri ve Alınacak Önlemler

PROJE AŞAMALARI	RİSK VE ETKİLER	ÖNERİLEN ETKİ AZALTICI ÖNLEMLER	SORUMLU KURUM
FAALİYETİN UYGULANMASI SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)	BİLGİLENDİRME	<ul style="list-style-type: none"> • İnşaat faaliyetleri başlamadan önce bölge halkı ve ilgili tüm paydaşlar, gerçekleştirilecek çalışmalar ve alınacak önlemler konusunda fiziki ya da uzaktan yapılacak bir toplantı ve proje farklı iletişim materyalleri (broşür, poster, vs.) yardımı ile ve bu ÇSYP'nin Hastanede 10 gün süre ile askıda kalması aracılığı ile bilgilendirilecektir. • Şantiye alanında; inşaatın başlama, bitiş tarihleri ve çalışma periyotları ile alınan izinlere ilişkin bilgileri içeren, inşaat alanında herkesin kolayca görebileceği bir tabela yerleştirecektir. • Şantiye alanı girişinde tedarikçiler, çalışanlar ve altyüklenicilerin göreceği ve okuyabileceği şekilde iş güvenliği hedefleri ve İSG politikasını yayınlayacaktır. • İnşaat faaliyetleri esnasında oluşabilecek büyük çaptaki çevresel kazalar ve işyeri kazaları (yaralanma, ölümle sonuçlanan kazalar, çevresel dökülmeler gibi çevre kazaları, vb.) 3 iş günü içinde ÇŞİDB'ye bildirilecek ve 30 işgünü içinde kök sebep analiziyle birlikte kaza raporu ÇŞİDB'ye gönderilecektir. ÇŞİDB de bu bilgileri DB ile eşzamanlı olarak paylaşacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> • İdare • Müşavir • Yüklenici
	SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	<ul style="list-style-type: none"> • Enerji verimliliği kapsamında yapılacak yenilenme çalışmalarının bir bütünü ve yapılacak tüm renovasyon faaliyetleri sürdürülebilirlik faaliyetidir. Fotovoltaik panel kurulması faaliyetleri enerji verimliliği kapsamındadır. • Projenin öncesi ve sonrasında yapılacak anket çalışmaları ile enerji verimliliği çalışmalarının toplumsal ve ekonomik katkısının izlenmesi sağlanacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> • İdare • Müşavir • Yüklenici

FAALİYETİN UYGULANMASI SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)		<ul style="list-style-type: none"> • Sürdürülebilir kalkınma perspektifinde projede görev alacak personelin cinsiyet dağılımının dengeli şekilde olmasına dikkat edilecektir. • Projenin bölgedeki ekonomik kalkınmaya (bölgeden işçi istihdamı, bazı malzeme tedarikinin bölgeden temini ve yerel işletmelerin kullanılması) devamlı olmasa da proje süresince fayda sağlaması beklenmektedir. Bunun yanı sıra, mal ve hizmet tedarik edilen firmaların yönetim ve çalışanlarına verilecek eğitimler ile sosyal kalkınmaya da katkıda bulunulması düşünülmektedir.	
	İSG	<ul style="list-style-type: none"> • Şantiye sahasına görevi olmayan üçüncü kişilerin girmesi engellenecektir. • Şantiye sahasında görev alacak personelin listesi ve aldığı eğitimler liste halinde sunulacak, uygun eğitim ve kişisel koruyucu donanıma sahip çalışanlar yaka kartları ile şantiye sahasına girecektir. • 18 yaşından küçüklerin şantiye sahasına girmesine izin verilmeyecektir. • Şantiye sahasında sigara içilebilecek alanlar yüklenici tarafından belirlenecektir. • Yeme - içme ve dinlenme için çalışma alanından ayrı yerde konteynerler yüklenici tarafından ayarlanacaktır. • İşçilerin kullanımı için WC konteynerleri, yüklenici tarafından ayarlanacak, hijyen için tüm malzemeleri içerecek ve atıksu için bölgedeki kanalizasyon altyapısı kullanılacaktır. • Yüklenici, çalışanlar için güvenli bir çalışma ortamı sağlayacak ve uluslararası en iyi uygulamaları ve Sağlık Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından sağlanan Covid-19 ile ilgili sağlık ve güvenlik tedbirleri de dahil olmak üzere, Türk Mevzuatı uyarınca uygun kişisel koruyucu donanımları (KKD) sağlayacaktır (her zaman baret kullanımı, gerekli olan durumlarda maske, koruyucu gözlük, kemer ve güvenlik ayakkabısı vb. kullanımı).	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici • Müşavir (Kontrolörlük faaliyetleri)

<p>FAALİYETİN UYGULANMASI SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Koruyucu giysiler ile çalışanların kendilerine ait giysileri ayrı ayrı yerlerde muhafaza edilecek ve bunun için soyunma alanları oluşturulacaktır. • İşyeri kazalarının, olay ve ramak kalaların oluşması halinde, kaza araştırması yapılacak ve raporlanacaktır. • Sağlık ve güvenlik olayları, tedavi gerektiren kazalar, yaralanmalar ve tüm ölümlere ilişkin durumlar 3 iş günü içinde ÇŞİDB'ye bildirilecek ve 30 işgünü içinde kök sebep analiziyle birlikte kaza raporu ÇŞİDB'ye gönderilecektir. • Özellikle Fotovoltaik panel kurulumunda çalışacak olanlar için, yüksekte çalışma işlerinde kullanılan makina ve ekipmanlara ek olarak paraşüt tipi emniyet kemeri, emniyet halatları, enerji sönmüleyici aparatlar, emniyet kancaları, baret, güvenlik ağı, korkuluklar gibi kişisel koruyucu donanım kullanılacaktır (Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği ve TS EN 1263-1Güvenlik ağıları). Montaj işlerinde kullanılacak merdivenler TS EN 131-1+A1 (16.12.2019)e uygun olacaktır. Bu alanlarda çalışanlara yüksekte çalışma ile ilgili tehlike ve riskler konusunda bilgilendirme yapılarak gerekli eğitim verilecektir. • Ekipman bakım - onarım planları, sorumlu kişiler tayin edilecektir. • Malzemeler için alım, sevkiyat süreçleri ile depolama alanlarının planlamaları yapılacaktır. • Tehlikeli kimyasallarla çalışma prosedürünün hazırlanması, malzemelerin depolama alanları oluşturulacaktır. • Mesleki yeterlilik belgeleri değerlendirilecek ve temin edilecektir. • İnşaat alanı güvenli giriş eğitimi hazırlanacaktır (Ziyaretçiler için) • Sahalarda kullanılacak iş ekipmanlarının bakım formlarının temin edilecektir. • Yeni ekipmanlar ve yenilikler olduğunda tüm çalışmaların güncellenmesi yapılacaktır. • Sahaya girecek tüm kaldırma araçların, basınçlı kap ve kazanların periyodik kontrolleri sağlanacak ve giriş onayı verilecektir.	
---	--	---	--

<p>FAALİYETİN UYGULANMASI SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Sahaya girecek tüm makine, ekipman (iskeleler dahil) ve el aletlerinin TSE standartlarına uygunluğunun ve CE belgesinin kontrol edilecek ve giriş onayının verilecektir. • Kimyasal maddelerin sahaya girişi geçerli malzeme güvenlik bilgi formlarının kontrolünden sonra yapılacaktır. • Haftalık ve aylık saha İSG toplantıları yapılacaktır. • Sahada yürütülecek her faaliyet için yapım metodu ve risk değerlendirmesi yapılacaktır. • Gece çalışması, yüksekte çalışma, kazı işleri kaynak işleri vb. çalışmalar için iş izin sistemi kurulacaktır. • Bakım onarım çalışmaları tehlikeli gerilimle çalışmalar için kilitle etiketle sistemi kurulacaktır. • Sahada İSG uygunsuzluklarına ilişkin disiplin uygulaması sistemi kurulacak ve tüm çalışanlara bu konuda eğitim verilecektir. • Covid-19 süreci içinde şantiyelerde dezenfektan bulundurulacak ve saha girişlerinde ateş ölçümleri ve aşı karneleri kontrolleri yapılacaktır. Sağlık Bakanlığı'nın 19 Ocak 2022 tarihli Covid 19 Rehberi ve güncellemelerine uyulacaktır. • Covid-19 da dahil olmak üzere herhangi bir salgın veya pandemi/bulaşıcı hastalık durumunda Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından sağlanan rehberlik, yönergeler ve tavsiyelere uygun hareket edilecek ve tüm ilgili gerekli tedbirler hem çalışanlar için hem de çalışma yerleri için iş sağlığı ve güvenliği bakımından alınacaktır. • Projenin inşaat faaliyetleri sırasında meydana gelebilecek ve acil müdahale gerektiren durumların (yangın, deprem, vs.) kontrol edilebilmesi için, toplum ve çevre sağlığını da kapsayacak olan prosedürler hazırlanacak ve tüm çalışanlar ile paylaşılacaktır. • Sahaların uygun şekilde işaretlenmesi (uyarı levhaları ile) sağlanacak, çalışanlar sahada uyulacak kurallar ile ilgili bildirecektir. • Tüm çalışanlar çalışma koşulları hakkında bilgilendirilecektir, Çalışanların "İş Sağlığı ve Güvenliği" ve iş başı eğitimlerinin hazırlanması ve uygulanması, tüm çalışma süresini kapsayacak eğitim planlamasının yapılması (çalışanlar, SGK ilgili mevzuatı ve İş	
---	--	---	--

<p>FAALİYETİN UYGULANMASI SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)</p>		<p>kanunundan doğan tüm hakları, sorumlulukları ve etik davranış kuralları konusunda bu eğitimler kapsamında bilgilendirilir.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çalışanlar için çalışma sahası ve gerçekleştirilecek işlerle ilgili olası riskleri belirten çalışma kuralları da dâhil olmak üzere, İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) eğitimleri ve iş güvenliği toplantıları gerçekleştirilecektir. Bunların arasında, çalışanlara Covid-19 semptomları, nasıl korunması gerektiği ve semptomlar görüldüğünde ne yapılması gerektiği ile ilgili düzenli eğitimlerin verilmesi bulunacaktır. • İnşaat faaliyetleri nedeni ile uzun ya da kısa vadede elektrik, su, doğalgaz kesintisi olacak ise bu durumda gerekli güvenlik önemleri alınacak ve bina kullanıcıları kesintiden en az bir (1) iş günü önce bilgilendirilecektir. • Çalışanların sağlık taramaları, işe giriş evrakları (özlük dosyaları), eğitim dokümanları, KKD zimmet tutanakları, Noter onaylı tespit – öneri defteri gibi İSG yasal mevzuatı kapsamında hazırlanması ve temin edilmesi gereken tüm evraklarının sahalarda eksiksiz olarak yer alması gereklidir. Tüm bu dokümanlar, Müşavir ve Bakanlık denetimleri için sunuma hazır olacaktır. • Çalışanların işe başlamadan önce çalışmaya uygun oldukları iş yeri hekimi tarafından onaylanacak ve bilinmeyen sağlık sorunları olan veya başka bir risk altında olan çalışanlara özel önem gösterilecektir. • Çalışanların ve sahaya giren diğer kişilerin ateşlerinin ölçülmesi ve kayıt altına alınmasıyla da sahaya girmeden önce ya da sahaya girerken kendilerinin beyanda bulunmaları sağlanacaktır. • Öksürme kuralları, el hijyeni ve sosyal mesafe tedbirleri gibi Covid-19 özelindeki belirli hususlara odaklanarak işe başlamadan önce çalışanlara günlük bilgilendirmeler yapılacaktır. • Çalışanlardan, olası semptomlara (ateş, öksürük) karşı kendilerini izlemelerinin istenmesi ve semptomların bulunması ya da kendilerini iyi hissetmemeleri halinde şeflerine bilgi vermeleri istenecektir.	
---	--	---	--

<p>FAALİYETİN UYGULANMASI SIRASINDA SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Etkilenen bir alandan gelen ya da enfekte bir kişiyle temasta bulunan aşılammamış veya hatırlatma dozu yapılmamış bir çalışanın sahaya 7 gün boyunca girmesi önlenecektir. • Hasta çalışanların sahaya girmesine engel olunacak, bu çalışanların gerekli olması halinde yerel sağlık tesislerine gönderilmesi sağlanacak, ya da 7 gün boyunca evde karantinada kalmaları istenecektir. • İSG başlığı altında görev - yetki ve sorumlulukları belirten organizasyon şeması muhakkak oluşturulacak ve iletişim bilgileri de eklenecektir. • İş sağlığı ve güvenliğinden sorumlu gerekli sertifikasyon (A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı sertifikası) ve deneyime sahip bir personel sahada görevlendirecektir. • İnşaat çalışmaları sırasında kamu bina girişlerinde değişiklik yapılması durumunda, engelli kullanıcılar için uygun yapıların oluşturulması sağlanacaktır. • Tüm faaliyetler, hem İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa (30 Haziran 2012 tarihli ve 27339 sayılı Resmi Gazete, revizyon 22.02.2019) ve ilgili yönetmeliklere hem de Dünya Bankası Grubu Çevre, Sağlık ve Güvenlik (ÇSG) Yönergelerine uygun olarak yürütülecektir. • Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili tüm yönetmeliklere uyumu sağlanacak, gerekli kontroller yapılacaktır. • İnşaat işleri başlamadan önce yapılacak tüm işler için İş Sağlığı ve Güvenliği Planı ile bir Risk Değerlendirme çalışması yapılacaktır. İlgili prosedürler ve planlar ("Acil Durum Planları" dahil) uygulanacaktır. • Hazırlanacak İş Sağlığı ve Güvenliği Planında toplum sağlığı da işlenmelidir. Raporda, bina kullanıcıları ve yerel halkla iletişimi sağlayacak bir kişi ve pozisyon bu planda tanımlanmalıdır. • Hem eğitimler hem de olaylar (kazalar, ölümler, kaybedilen zaman olayları, çevresel dökülmeler, yangın, salgın hastalık vb. önemli olaylar) kaydedilecektir.	
---	--	---	--

FAALİYETİN UYGULANMASI SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)		<ul style="list-style-type: none"> • İnşaat aşamaları süresince gerçekleştirilen tüm faaliyetlerin, bilgilendirme toplantılarının, görüş/önerilerin, vs. sürekli kayıtları tutulacaktır, çalışanların eğitimlere ve İSG faaliyetlerine katılımları hazırlanan formlarla izlenecektir. • Yüklenici ve altyüklenicilerinin hepsini kapsayacak şekilde: cebri/zorla çalıştırma yapmayacağı, çocuk işçi ve sigortasız işçi çalıştırmayacağı, işçileri arasında herhangi bir ayrımcılık (yaş, cinsiyet, din, dil, ırk vs.), zor kullanma, kötü muamele, zorbalık, hakaret ve aşağılamada bulunmayacağı hususunda yazılı ve imzalı bir sosyal politika/yazılı bir taahhütname oluşturacaktır. Bu dokümanda aynı zamanda tüm yüklenici çalışanlarının da birbirleri ile olan ilişki ve iletişimlerinde bu hususlara dikkat etmeleri gerektiği vurgulanacaktır. • Yüklenici, Yapım İşlerinin ifası kaynaklı bulaşıcı hastalıkların (HIV virüsü gibi Cinsel Yolla Bulaşan hastalıklar ve enfeksiyonlar dahil) ve bulaşıcı olmayan hastalıkların yayılmasını önleyici tedbirler alacak, bu bağlamda bilhassa hassas ve kırılğan toplum gruplarının farklı oranlarda risk altında olduğu bilinciyle hareket edecektir. Sözleşmeyle bağlantılı geçici veya daimi işgücü hareketliliğinden kaynaklanabilecek bulaşıcı hastalıkların yayılımını önleyici ve etkilerini azaltıcı tedbirleri uygulayacaktır.	
	GÜVENLİK	<ul style="list-style-type: none"> • Uygulama/İNŞAAT işine başladığı andan itibaren inşaat sahası içerisinde bulunan görevli tüm personelin ve hastaların can ve mal güvenliğinden yüklenici sorumludur. • İnşaat işleri sırasında herhangi bir hasar meydana gelirse, Yüklenici; Yararlanıcı Kurum, İşveren ve/veya 3. tarafın oluşan zararlarının tamamını telafi edecektir. • Çalışmalar sırasında T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın güvenlik kuralları ile Sağlık Bakanlığı'nın kuralları dikkate alınacaktır. İlgili kurallar, İşlerin yapımı sırasında genel referans olarak kullanılacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici

FAALİYETİN UYGULANMASI SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)		<ul style="list-style-type: none"> • TS EN 1263-1(Geçici İş Donanımları-Güvenlik Ağları) ve TS EN 12811-1/D1 (Geçici İş Donanımları-İş İskeleler) standartlarından doğan yükümlülükler Yüklenici tarafından yerine getirilecektir. • Yüklenici, sahada özel olarak kazalara karşı güvenlik ve koruma konusu ile ilgilenecek yetkili personel bulunduracak olup, bu personel Yüklenicinin tüm işçileri ve işgücünün yanı sıra, Proje Müdürü, şantiyedeki işverenin personeli, ekipmanı, ofisleri ve diğer tesisleri ile ilgilenecektir. Bu kişi, bu iş için gereken özellikleri taşıyan, talimat verme yetkisi olan ve kazaların önlenmesine yönelik gerekli tüm önlemleri alabilecek bir kişi olacak ve Yüklenici tarafından özellikle bu amaç için kurulmuş bir ekibi oluşturacaktır. • Yüklenici imalat yapacağı mekanlardaki değiştirilmeyecek ve kullanılacak olan malzeme ve teçhizat ile imalatların zarar görmemesi için gerekli her türlü emniyet tedbirini almak zorundadır. • Gerekli sayıda bekçiden oluşan bir güvenlik ekibi Şehir Güvenlik Kuvvetleri ile iş birliği içinde olacak ve bütün kural ve onlardan alacağı talimatlara kesin olarak uymak suretiyle görevini yürütecektir. • Yüklenici, iş sahası için en az 1 (bir) adet gece bekçisi bulundurmak zorundadır. • Yeni iş gücünün inşaat alanlarını çevreleyen kentsel topluluklara getirilmesi, bu topluluklar içinde CSİ/CT riskini artırabilir. Cinsel Sömürü ve İstismar/Cinsel Taciz (CSİ/CT) risklerinin yönetimi için tüm çalışanlar bu ÇSYP içindeki Davranış Kurallarına uyacak ve bu konuda eğitim alacaktır.	
	HAVA KALİTESİ / EMİSYON	<ul style="list-style-type: none"> • Yıkıntı atıkları oluşması durumunda birinci kattan sonra moloz atma bacası kullanılacaktır. • Yıkıntı atıkları, İlçe Belediyesinin belirlemiş olduğu kontrollü alana gönderilecektir. • Yıkıntının / molozun tozunun azaltılması için üzerine su püskürtülecektir.	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici • Müşavir (Kontrolörlük faaliyetleri)

FAALİYETİN UYGULANMASI SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)		<ul style="list-style-type: none"> • Proje sahasının çevresi (kaldırımlar, yollar) toz oluşumunun önlenmesi için molozdan arındırılacaktır. • İnşaat ya da atık malzemelerin yakılması kesinlikle yasaktır. • İnşaat sahasındaki inşaat makinaları uzun süre rölantide / boşa çalıştırılmayacaktır. • Malzeme taşınması gereken durumlarda kamyonların üstü örtülecek ve hız sınırı getirilecektir. • Kullanılacak tüm araçların egzoz emisyon izinleri olacak ve bütün araçların düzenli olarak bakımları yapılacak veya yapıldığı denetlenecektir. • Malzeme taşınması sırasında kullanılacak olan yollarda tozumanın önlenmesi amacıyla gerektiğinde arazöz ile yollarda sulama yapılacaktır. • İşçilerin gerekli iş kıyafetleri, eldiven ve maskeleri kullanması sağlanacaktır.	
	DIŞ ORTAM GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİ	<ul style="list-style-type: none"> • İnşaat işlemleri sırasında oluşan gürültü, izinlerde belirtilmiş olan zaman dilimleri ile sınırlı olacaktır. • İnşaat işlemleri mümkün olduğunca gündüz zaman dilimi ile sınırlı tutulacaktır. Faaliyetlerin akşam ve gece zaman diliminde gerçekleştirilmesi söz konusu olduğunda, akşam zaman dilimi için 65 dBA ve gece zaman dilimi için 60 dBA olan sınır değerler sağlanacak ve akşam ve gece çalışmalarına ilişkin İl Mahalli Çevre Kurulu'ndan gerekli izin alınacaktır. • İnşaat aşamasında gerçekleştirilen çalışmalar sırasında jeneratör, hava kompresörü ve çalışan diğer mekanik ekipmanların motor kapakları kapalı tutulacak, ekipmanlar yaşama/çalışma alanlarından olabildiğince uzak noktalara yerleştirilecektir. • Şantiye faaliyeti sonucu oluşabilecek darbe gürültüsü, LC max gürültü göstergesi cinsinden 100 dBC'yi aşmayacaktır. • İnşaat aşamasında gürültü seviyesinin artış göstermesi durumunda, iş makinelerinin aynı anda çalıştırılmaması ya da mümkün olduğunca yeni model araçlar kullanılması gibi önlemler alınacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici • Müşavir (Kontrolörlük faaliyetleri)

FAALİYETİN UYGULANMASI SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)		<ul style="list-style-type: none"> Şantiye sahası yakınında ikamet etmekte olan yerel halk inşaat süresince düzenli aralıklarla bilgilendirilecektir.	
	ATIK YÖNETİMİ	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat faaliyetleri süresince tüm atık türleri kaynağında ayrı toplanacak ve belirlenen geçici atık depolama alanında depolanacaktır. İnşaat sürecinde ortaya çıkan atıkların tehlikeli atık grubuna dahil olması durumunda, depolanma ve bertarafı tehlikeli atıklar kategorisine göre gerçekleştirilecektir. Sahada genel çöp (evsel atıklar) kimyasal atıklardan ayrıştırılacak ve uygun konteynerlerde saklanacaktır. İnşaat atıkları lisanslı taşıyıcılar tarafından düzenli olarak toplanacak ve bertaraf edilecektir. Atık bertarafı ve geri dönüşümüne ait dokümanlar düzenli olarak kayıt altında tutulacaktır. Bu kayıtların tutulması için Atık Kayıt Bilgi Formu hazırlanacaktır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı çevrimiçi programlarında Entegre Çevre Bilgi Sistemi (E-ÇBS) üzerinden atık yönetim uygulaması kullanılarak tehlikeli atıkların lisanslı bertaraf tesislerine gönderilmesi sağlanacaktır. Uygun durumlarda, tehlikeli atıklar dışındaki atıklar, ilgili yönetmeliklere uygun olarak yeniden kullanabilecek ya da geri dönüşümleri sağlanabilecektir. Söküm faaliyetleri sonucunda binaya ait zimmetli malzeme ortaya çıkması durumunda Hastane yönetimine çıkan malzemenin teslim edildiğine dair belge alınacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici Müşavir (Kontrolörlük faaliyetleri)
	EVSEL ATIKLAR	<ul style="list-style-type: none"> Oluşacak evsel nitelikli atıklar kaynağında ayrıştırılacak (plastik, cam, kağıt, vb.) ve değerlendirilebilir olanların geri dönüşümü sağlanacaktır. Geri kazanımı mümkün olmayan atıklar, ağzı kapalı sıhhi çöp bidonlarında biriktirilecek, İlçe Belediyesinin katı atık toplama sistemi aracılığıyla düzenli depolama sahalarına gönderilecektir.	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici Müşavir (Kontrolörlük faaliyetleri)

FAALİYETİN UYGULANMASI SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)	ATIK YAĞLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Şantiyedeki çalışmalardan kaynaklanan farklı kategorilerde yağ türleri olması durumunda, bu yağlar ayrıca depolanacaktır. • Atık yağların depolandığı konteynerlerin ağzı kapalı tutulacak ve yağmur suyundan korunacaktır. • Taşma ve dökülmelerine karşı, sahada döküntü kitleri bulundurulacaktır. • Atık yağlar, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı çevrimiçi programı Entegre Çevre Bilgi Sistemi (E-ÇBS) üzerinden atık yönetimi uygulaması kullanılarak lisanslı bertaraf tesislerine gönderilecektir. • Orta ve büyük ölçekli çevresel kazaların oluşması halinde, kaza araştırması yapılacak ve raporlanacaktır. • Sağlık ve güvenlik olayları, tedavi gerektiren kazalar, yaralanmalar ve tüm ölümlere ilişkin durumlar 3 iş günü içinde ÇŞİDB'ye bildirilecek ve 30 işgünü içinde kök sebep analizi ile birlikte kaza raporu ÇŞİDB'ye gönderilecektir. • Daha küçük çaplı kazalar (iş günü kaybı olmayan, ramak kalalar, vb.) ise ÇSYP izleme raporlarında belirtilecektir.	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici • Müşavir (Kontrolörlük faaliyetleri)
	ATIK PİLLER / AKÜLER	<ul style="list-style-type: none"> • Atık piller diğer atıklardan ayrı olarak toplanacak ve yetkilendirilmiş kuruluşlara teslim edilecek ve geri dönüşümü sağlanacaktır. • Atık pil ve akümülatörler, Belediye sınırları içinde bulunan atık pil ve akümülatör bertaraf tesislerine, yetkili taşıma firmaları aracılığıyla ulaştırılacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici • Müşavir (Kontrolörlük faaliyetleri)
	ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER	<ul style="list-style-type: none"> • İnşaat faaliyetleri süresince araç lastiklerinin değiştirilmesi gerektiği durumlarda; eski lastikler, lastik dağıtımını ve satışını yapan işletme ve taşıma lisanslı araçlar aracılığıyla bertaraf edilecektir.	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici • Müşavir (Kontrolörlük faaliyetleri)
	İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	<ul style="list-style-type: none"> • Atıklar kaynağında en aza indirilecektir. Diğer atıklar ile bina ıslahından oluşan yıkıntı atıkları karıştırılmayacaktır. • İnşaat/yıkıntı atıklarının oluşması durumunda geri kazanılması ve özellikle alt yapı malzemesi olarak yeniden değerlendirilmesi öncelikli olarak değerlendirilecektir.	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici • Müşavir (Kontrolörlük faaliyetleri)

FAALİYETİN UYGULANMASI SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)	ASBEST YÖNETİMİ	<ul style="list-style-type: none"> • Proje sahasında asbest bulunması durumunda, bu madde açıkça tehlikeli madde olarak belirtilecektir. • Tüm asbest söküm işlemleri ile ilgili çalışma asbest söküm uzmanı kontrolünde yürütülecektir. • Proje sahasında asbest olması durumunda, asbest etkisini en az düzeye indirmek için uygun şekilde muhafaza edilecek ve sızdırmazlığı sağlanacaktır. • Asbestin sökülmesinin gerektiği durumlarda, söküm öncesinde asbest tozunun en az düzeyde tutulması için ıslatma maddesi kullanılacaktır. • Asbest materyalinin geçici süre ile saklanması gerektiği durumlarda, atıklar güvenli bir şekilde kapalı konteynerler içinde tutulmalı ve uygun şekilde etiketlenmelidir. • Sökülen Asbest, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı çevrimiçi programı Entegre Çevre Bilgi Sistemi (E-ÇBS) üzerinden atık yönetimi uygulaması kullanılarak lisanslı bertaraf tesislerine gönderilecektir. • Asbest ile ilgili prosedür Ek 5'te bulunmaktadır.	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici • Müşavir (Kontrolörlük faaliyetleri)
	TEHLİKELİ ATIK YÖNETİMİ	<ul style="list-style-type: none"> • Proje sahasında tehlikeli atıkların geçici olarak depolanması durumunda; atıklar sağlam, sızdırmaz, emniyetli ve uluslararası kabul görmüş standartlara uygun konteynerlerde ve alan içerisinde muhafaza edilecek, konteynerlerin üzerinde tehlikeli atık ibaresine yer verilecek ve depolanan maddenin miktarı, içeriği, özellikleri, koruma koşulları ve depolama tarihi konteynerler üzerinde belirtilecektir. • Zararlı maddelerin saklandığı konteynerler, toprağa dökülme ve sızıntıyı önlemek için sızdırmaz beton alanlara yerleştirilecektir. • Tehlikeli atıklar, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı çevrimiçi programı Entegre Çevre Bilgi Sistemi (E-ÇBS) üzerinden atık yönetimi uygulaması kullanılarak lisanslı bertaraf tesislerine gönderilecektir.	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici • Müşavir (Kontrolörlük faaliyetleri)

		<ul style="list-style-type: none"> • Zehirli içeriğe sahip boyalar, eritici madde (solvent) ya da kurşun bazlı kimyasallar kullanılmayacaktır. • Tehlikeli atıkların yönetimi Atık Yönetimi Yönetmeliği uyarınca gerçekleştirilecektir. • Şantiye sahasında oluşması muhtemel tehlikeli kimyasal ve atıkların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı çevrimiçi programı Entegre Çevre Bilgi Sistemi (E-ÇBS) üzerinden atık yönetimi uygulaması kullanılarak lisanslı bertaraf tesislerine gönderilecektir.	
FAALİYETİN UYGULANMASI SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)	ŞİKÂYET/GÖRÜŞ/ÖNERİLER	<ul style="list-style-type: none"> • İnşaat faaliyetlerinden kaynaklı şikâyet/görüş/önerileri saha ölçeğinde inşaat Yüklenicisinin sorumlu çalışanı Ek 2 ve 3'te verilen formlar aracılığı ile toplayacak, kayıt altına alacak ve idareye iletecektir. Yüklenici, Projede görev alan tüm personeline rahatsızlıklarını/şikâyetlerini dile getirmek için ŞÇM kullanabileceğinin bilgisini verecektir. • İnşaat faaliyetleri sırasında paydaşlardan gelebilecek her türlü sözlü şikâyet/görüş/önerisi de Ek-2 ve Ek-3'te verilmiş olan formlar kullanılarak kayıt altına alınacak ve takip edilecektir. • Yüklenicinin saha sorumlusuna Şikâyet ve Çözüm Mekanizmasının işleyişine dair eğitim verilecektir. • Cinsiyet temelli şiddet, cinsel sömürü ve taciz konusunda gelecek şikâyetlerde misilleme ihtimali dikkate alınarak gizlilik ilkesine göre işlem yapılacaktır. • Proje kapsamında toplanan şikâyet/görüş/öneriler 30 gün içerisinde sonuca ulaştırılacak ve şikâyet/görüş/önerisi sahibine geri bildirim sağlanacaktır. • Yüklenici, Şikâyet Çözüm Mekanizması ile ilgili tüm çalışmalarda KABEV Projesi Şikâyet Çözüm Mekanizması Prosedürüne uygun işlem yapacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> • İdare • Yüklenici • Müşavir (Kontrolörlük faaliyetleri)
FAALİYETİN UYGULANMASI	TOPLUM SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ / TRAFİK VE YAYA GÜVENLİĞİ	<ul style="list-style-type: none"> • İnşaat alanları, olası kazaları önlemek için çitler ve uyarı işaretleri ile çevrili olacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici

<p>SIRASINDA (YAPI İŞLERİ)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Çalışma yöntem ve saatleri, bina kullanıcılarının inşaat faaliyetlerinden en az seviyede etkileneceği şekilde planlanacaktır. • İnşaat faaliyetleri nedeni ile uzun ya da kısa vadede elektrik, su, doğalgaz kesintisi olacak ise, bu durumda bina kullanıcılarına iş programına göre kesintiden 3 gün önce bilgilendirilme yapılacaktır. • İnşaat ekipmanlarının inşaat alanında güvenliği sağlanacaktır. • İnşaat alanı yakın çevresinde varsa hassas alıcılar (okul, kreş, cami, vs.) için inşaat risklerinin yer aldığı bilgilendirici broşürler hazırlanıp dağıtılacaktır. • İnşaat süresince çalışacak olan her türlü aracın belirlenen hız limitine uymaları sağlanacaktır. • Proje sahasının etrafı ve yakınları trafik işaretleri ve uyarı levhalarıyla düzenlenecektir. • Proje sahasının görünürlüğü sağlanacaktır. • Yerel halk, bina ziyaretçileri ve kullanıcılar, olası tehlikeler ve riskler konusunda gerek uyarı levhaları ile gerek bilgilendirme konuşmaları ile bilgilendirilecektir. • Halk, alanlarda Covid-19 hususunda alınan tedbirler de dahil olmak üzere yapılacak çalışmalarla ilgili uygun medya kullanılarak ve/veya halkın erişebileceği alanlarda (çalışma sahaları da dahil olmak üzere) bilgilendirilecektir. • Bölge trafiğini etkileyecek faaliyetler, mümkün olduğunca trafiğin yoğun olduğu saatler göz önüne alınarak planlanacaktır. • Projede görev alacak tüm sürücüler, yol güvenliği, hız limitleri, proje süresince uyulması gereken trafik kuralları ve dikkat edilmesi gereken koşullar konusunda bilgilendirilecektir. • Proje kapsamında kullanılacak tüm araçların ağırlıkları, ilgili mevzuatta verilen limitleri aşmayacaktır. • Sahada tehlikeli kimyasal ya da atık depolanması durumunda, bu atıkların transferi halk sağlığına tehdit oluşturmayacak şekilde lisanslı taşıyıcılar tarafından gerçekleştirilecektir.	<ul style="list-style-type: none"> • Müşavir (Kontrolörlük faaliyetleri)
------------------------------------	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Özel yükler, yetkili mercilerle anlaşarak hazırlanmış rotaları kullanacaklardır. Belirtilen rotalar, yollarda trafiğin yoğunlaşmasını engelleyecek şekilde programlanacak ve olası rahatsızlığın engellenmesi için önceden yayımlanacaktır. • Trafik konusundaki tüm organizasyon, yetkili kurumlar ile görüşülecek ve planlanacaktır. Saha içindeki yaya yolları ve araç geçiş yolları birbirinden ayrılacaktır. Bu yollar trafik planına işlenecektir.	
--	--	--	--

7. ÇEVRESEL VE SOSYAL İZLEME PLANI

Tablo 6. Çevresel ve Sosyal İzleme Planı

AŞAMA	NE Parametre izlenecek mi?	NEREDE Parametre izlenecek mi?	NASIL Parametre izlenecek mi?	NE ZAMAN Frekans tanımlayın / veya sürekli mi?	NEDEN Parametre izleniyor mu?	MALİYET Proje bütçesine dahil değilse	KİM İzlemeden sorumlu?
Faaliyetin uygulanması sırasında (Yapı işleri)	Bilgilendirme	<ul style="list-style-type: none"> Proje sahası yakınındaki yerleşim alanları	<ul style="list-style-type: none"> Toplantı kayıtları/tutanakları	Proje ömrü boyunca	<ul style="list-style-type: none"> Projenin sosyal ve çevresel etkilerinin alınan tedbirlerle minimize edileceği bilgisinin projeden etkilenen bina çalışanları ve faydalanıcılarla paylaşılması ve varsa projenin daha iyi yürütülmesini sağlayacak önerilerinin alınması	Yüklenici sorumluluğundadır.	-İdare -Yüklenici
	Dokümantasyon	<ul style="list-style-type: none"> Proje sahası	<ul style="list-style-type: none"> Saha denetimi Kayıtların kontrolü	Proje ömrü boyunca / Toplantılar ve saha denetimleri sırasında ve ihtiyaç oldukça (kaza gibi durumlar olması halinde)	<ul style="list-style-type: none"> Ulusal mevzuat ve tetiklenen DB politikaları gereklilikleri doğrultusunda projenin yönetilmesinin takibi	Yüklenici sorumluluğundadır.	Yüklenici Müşavir
	İş Sağlığı ve Güvenliği	<ul style="list-style-type: none"> Proje sahası Proje sahası yakınındaki yerleşim alanları	<ul style="list-style-type: none"> Saha denetimleri	Proje ömrü boyunca / Günlük	<ul style="list-style-type: none"> İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	Yüklenici sorumluluğundadır.	Yüklenici Müşavir
	Hava Kalitesi	<ul style="list-style-type: none"> Proje sahası Proje sahası yakınındaki yerleşim alanları	<ul style="list-style-type: none"> Saha denetimleri Şikâyet durumunda gerçekleştirilecek ölçümler	Proje ömrü boyunca -Şikâyet olması durumunda	<ul style="list-style-type: none"> Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği	Yüklenici sorumluluğundadır.	Yüklenici Müşavir

Gürültü	<ul style="list-style-type: none"> • Proje sahası • Proje sahası yakınındaki yerleşim alanları 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gürültü ölçüm cihazı ile en yakın hassas alıcı noktalarda izleme ▪ Saha denetimleri ▪ Şikâyet durumunda gerçekleştirilecek ölçümler 	-Proje ömrü boyunca - Şikâyet olması durumunda	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği 	Yüklenici sorumluluğundadır.	Yüklenici Müşavir
Atık Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> • Proje sahası 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atık kayıtları ▪ Saha denetimi 	Proje ömrü boyunca / Günlük	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ▪ Atık Yönetimi Yönetmeliği 	Yüklenici sorumluluğundadır.	Yüklenici Müşavir
Evsel Atıklar	<ul style="list-style-type: none"> • Proje sahası 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atık kayıtları ▪ Saha denetimi 	Proje ömrü boyunca / Günlük	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ▪ Atık Yönetimi Yönetmeliği 	Yüklenici sorumluluğundadır.	Yüklenici Müşavir
Atık Yağlar	<ul style="list-style-type: none"> • Proje sahası 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atık kayıtları ▪ Saha denetimi 	Proje ömrü boyunca / Günlük	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliği 	Yüklenici sorumluluğundadır.	Yüklenici Müşavir
Atık Pil ve Akümülatör	<ul style="list-style-type: none"> • Proje sahası 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atık kayıtları ▪ Saha denetimi 	Proje ömrü boyunca / Günlük	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği 	Yüklenici sorumluluğundadır.	Yüklenici Müşavir
Ömrünü Tamamlamış Lastikler	<ul style="list-style-type: none"> • Proje sahası 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atık kayıtları ▪ Saha denetimi 	Proje ömrü boyunca / Günlük	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği 	Yüklenici sorumluluğundadır.	Yüklenici Müşavir
Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları	<ul style="list-style-type: none"> • Proje sahası 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Taşıma kayıtları ▪ Saha denetimi 	Proje ömrü boyunca / Günlük	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 	Yüklenici sorumluluğundadır.	Yüklenici Müşavir

	Asbest Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> • Proje sahası • Proje sahası yakınındaki yerleşim alanları 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Saha denetimi ▪ Doküman kayıtlarının incelenmesi 	Tespit edilmesi halinde	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik ▪ Binaların Yıkılması Hakkında Yönetmelik 	Yüklenici sorumluluğundadır.	-Yüklenici -Asbest Söküm Uzmanı Müşavir
	Tehlikeli Atık Yönetimi	Proje sahası	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atık kayıtları ▪ Saha denetimi 	Proje ömrü boyunca / Günlük	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atık Yönetimi Yönetmeliği 	Yüklenici sorumluluğundadır.	Yüklenici Müşavir
	Şikâyet Çözüm Mekanizması	<ul style="list-style-type: none"> • Proje sahası • Proje sahası yakınındaki yerleşim alanları 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Şikâyet ve Öneri Formları ▪ Şikâyet Kapama formları 	Proje ömrü boyunca/haftalık	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ÇSYP ▪ Projenin Şikâyet Yönetim Mekanizması'nın işlerliliğinin sağlanması ve takibi ▪ Proje paydaşlarının, proje personelinin, bina kullanıcı, faydalanıcı ve yönetiminin proje faaliyetleri konusunda şikâyet/görüş/önerilerini gündeme getirebilmesi, projeye katkıda bulunması ve projeden en üst düzeyde faydalanabilmesinin sağlanması 	Yüklenici sorumluluğundadır.	İdare Müşavir
	Çevre ve Sosyal Eğitimler	Proje Sahası	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eğitim kayıtları 	Proje ömrü boyunca/Aylık	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ulusal Mevzuat ▪ ÇSYP 	Yüklenici sorumluluğundadır.	Müşavir Müşavir
	İnşaat faaliyetlerinin trafik ve yayalar için oluşturduğu doğrudan ve	Proje sahası	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Saha denetimi 	Proje ömrü boyunca / Saha içi iş makinaları kullanıldıkça ve dışarıdan malzeme ve insan taşımacılığı yapıldıkça	<ul style="list-style-type: none"> ▪ İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 	Yüklenici sorumluluğundadır.	Yüklenici Müşavir

	dolaylı tehlikeleri						
	Şantiye Sahasına Giriş Güvenlik Çiti Koruma Bandı	<ul style="list-style-type: none"> • Proje sahası • Proje sahası yakınındaki yerleşim alanları	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Saha denetimi	Proje ömrü boyunca / Günlük	<ul style="list-style-type: none"> ▪ İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	Yüklenici sorumluluğundadır.	Yüklenici Müşavir

8. GÖREV VE SORUMLULUKLAR

ÇSYP kapsamında gerçekleştirilecek olan çalışmalar ve bu çalışmalardan sorumlu olan taraflar Tablo 7'de sunulmaktadır.

Tablo 7. Görev ve Sorumluluklar

Sorumlu Taraf	Sorumluluk
Dünya Bankası (DB)	<ul style="list-style-type: none"> Hazırlanan ilk grup ÇSYP'nin gözden geçirilmesi ve ilgili kişi/birimlere geri bildirim yapılması Proje'nin DB Operasyonları ile örtüştüğünden emin olmak için destek misyonları gerçekleştirilmesi
ÇŞİDB / PUB / İdare	<ul style="list-style-type: none"> Her bir proje sahası için hem ulusal yönetmelikler hem de DB tedbir politikaları açısından değerlendirme yapılması Proje özelinde hazırlanan ÇSYP'lerin hem ulusal yönetmelikler hem de DB tedbir politikalarına uygunluğunun denetlenmesi ve uygunluğunun sağlanması. Hazırlanan ÇSYP'lerin ilgili kontrollerden sonra DB görüşüne sunulması Şikâyet Çözüm Mekanizmasının kurulması Proje bilgilendirme toplantılarının organize edilmesi ve gerçekleştirilmesi Çevresel ve Sosyal İzleme Programı için uygun uzmanın istihdam edilmesi Müşavir ve yüklenicilerin yönlendirilmesi Proje uygulamasına ilişkin çevresel ve sosyal konuların düzenli ilerleme raporlarıyla özetlenmesi ve DB'ye sunulması Proje uygulamasının çevresel ve sosyal tedbir politikaları açısından değerlendirilmesi kapsamında DB'nin denetleme misyonları için koordinasyon ve irtibatın sağlanması Yüklenicinin ÇSYP uygulamasının denetlenmesi ve genel proje denetiminin parçası olarak ihtiyaç duyulan performans, öneri ve ileriki dönem faaliyetlerinin belgelendirilmesi ÇSYP'ye uyulmaması durumunda yüklenicinin doğru uygulamayı gerçekleştirmesinin sağlanması ve konu ile ilgili olarak DB'nin konu hakkında bilgilendirilmesi Gerekli yasal izinlerin alınması için arsa tapularının, tüzel kişiyi temsil ve ilzama yetkili şahıs/shahısların yetki belgelerinin temin edilmesi Enerji şirketlerine başvuru sırasında talep edilen ÇED muafiyet belgesinin temin edilmesi
Müşavir	<ul style="list-style-type: none"> Proje başlamadan önce ön saha değerlendirmesinin yapılması Projeye özgü ÇSYP'nin ve İş Sağlığı ve Güvenliği Planının hazırlanması ÇSYP'de yüklenicinin sorumluluğu olarak tanımlanan faaliyetlerin izlenmesi ve değerlendirilmesi Şikâyet Çözüm Mekanizması Prosedüründe yer alan görev ve sorumlulukların yerine getirilmesi, ÇŞİDB'ye proje ve ÇSYP süreçleri hakkında raporlarla geri bildirimde bulunmak Fotovoltaik panel kurulumu sürecinde enerji dağıtım şirketine başvuru için Yükleniciye gerekli desteğin verilmesi
Yüklenici	<ul style="list-style-type: none"> İhale dokümanlarına eklenen ve Müşavirce hazırlanmış olan ÇSYP ile ilgili kanun, yönetmelikler ve düzenlemelerin uygulanması Sahaya özel hazırlanmış ÇSYP'nin sahada eksiksiz yönetimi ve takibini sağlamak üzere, sahaya deneyimli bir Çevre, Sosyal ve ISG Sorumlusu atamak. Sahada ÇSYP'lerin uygulanması sürecinde gerektiğinde Müşavir ile birlikte ÇSYP'nin içeriğinde güncelleme yapılması Projeye özgü hazırlanan ÇSYP'lerde tanımlanan saha faaliyetlerinin düzenli aralıklarla (günlük, aylık vb.) izlenmesi Bakanlıkça kurulan Şikâyet Çözüm Mekanizmasının, Prosedüre uygun olarak, işletilmesinin sağlanması Gerekli görüldüğü durumlarda Rastlantısal Bulgu Prosedürünün hazırlanması ÇŞİDB'nin incelemesi için ÇSYP ilerleme raporlarının hazırlanması Cihaz seçimi yapıldıktan sonra yetkili enerji dağıtım şirketine ve yerel gaz dağıtım şirketine başvuruda bulunulması

9. RAPORLAMA

Projenin uygulama aşamasında gerçekleştirilmesi gereken raporlama süreçleri ve bu süreçlerin gereklilikleri Tablo 8’de sunulmaktadır.

Tablo 8. Raporlama Sürecinin Gereklilikleri ve Rol Dağılımı

Sorumlu Taraf	Raporlama Süreci Gerekliliği
YİGM (İdare)	<ul style="list-style-type: none"> 6 aylık Proje İlerleme Raporunun hazırlanması ve DB’ye sunulması Şikâyet Çözüm Mekanizmasının işleyişi hakkında DB’nin aylık olarak bilgilendirilmesi.
Müşavir	<ul style="list-style-type: none"> İdarenin gözden geçirilmesi için ÇSYP uygulama sonuç raporlarının hazırlanması Aylık olarak ÇSYP ilerleme raporlarının hazırlanması ve İdare’nin onayına sunulması
Yüklenici	<ul style="list-style-type: none"> Aylık olarak ÇSYP ilerleme raporlarının hazırlanması ve Müşavir’in onayına sunulması

10. EKLER

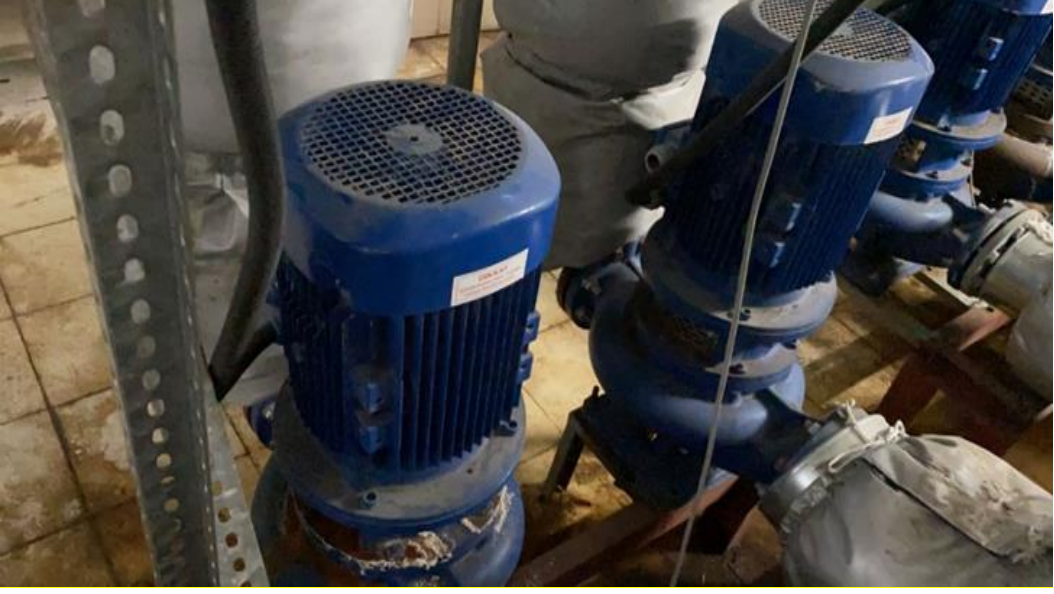
EK 1- SAHA FOTOĞRAFLARI

Fotoğraf 1. Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dış Görünüş

Fotoğraf 2. Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çatı Fotoğrafi

Fotoğraf 3. Isıtma Devresi Sirkülasyon Pompaları

Fotoğraf 4. Kazanların Genel Görünümü

Fotoğraf 5. Değiştirilecek Floresan Lambalar

Fotoğraf 6. Chiller Grubu

Fotoğraf 7. Klima Santrali

Fotoğraf 8. GES Tesisi Kurmaya Uygun Alanlar

EK 2 - ŞİKÂYET VE ÖNERİ FORMU

ŞİKÂYET VE ÖNERİ FORMU*	
Referans No	
Tam Adı (İsim ve iletişim bilgilerinin paylaşılması zorunlu olmamakla birlikte, şikayet/görüş/önerileriniz ile ilgili geri bildirim sürecinde bilgi eksikliği nedeniyle bazı sorunların ortaya çıkabileceği unutulmamalıdır.)	
Lütfen şikayet/öneri/görüşünüz ile ilgili olarak sizinle nasıl iletişim kurulmasını istediğinizi işaretleyin	E-posta (lütfen e-posta adresinizi belirtiniz) _____@_____
	Telefon (lütfen sizinle iletişim kurulmasını istediğiniz telefon numaranızı belirtiniz) ( ) _____
	Posta (lütfen sizinle iletişim kurulmasını istediğiniz posta adresinizi belirtiniz)
İl/İlçe/Mahalle	
Tarih	
Şikâyet Kategorisi	
1. Projeden etkilenen varlıklar / mülkler hakkında	
2. Altyapıda oluşan kesintiler (elektrik, su, internet, doğal gaz kesintisi)	
3. Gelir kaynaklarının azalması veya tamamen kaybedilmesi üzerine (Kantin vs.)	
4. İstihdam kaynaklı (Yüklenici çalışanı)	

5. Çevre ile ilgili konularda (Çöp, toz, yağlı zemin, vs.)	
6. Sağlık ve Güvenlik tehlikesi (Güvensiz inşaat faaliyeti)	
7. Trafik, ulaşım ve diğer riskler hakkında	
8. Diğer (Lütfen belirtin):	
Şikâyetin Tanımı (Ne oldu? Ne zaman oldu? Nerede oldu? Sorunun sonucu nedir?)	
Sorunun çözülmesi konusunda ne tür aksiyonlar alınmasını bekliyor/öneriyorsunuz?	
İsim:	İletişim Bilgisi:
İmza:	Tarih:

EK 3 - ŞİKÂYET KAPATMA FORMU

ŞİKÂYET KAPATMA FORMU		
Şikâyet kapanma numarası:		
Gerekli acil eylemi tanımlayın:		
Gerekli olan uzun vadeli eylemi tanımlayın (gerekirse):		
Tazminat Gerekli mi?	☐ EVET	☐ HAYIR
HIZLI EYLEM VE KARARIN KONTROLÜ		
İyileştirme Eyleminin Aşamaları	Son Tarih ve Sorumlu Kurumlar	
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

TAZMİNAT VE NİHAİ KADEMELER

Bu kısım tazminat ücretlerini aldıktan ve şikâyetinin giderilmesinden sonra şikâyet sahibi tarafından doldurulacak ve imzalanacaktır.

Notlar:

[Ad / Soyad ve İmza]

Tarih: __ / __ / ____

Şikâyet Sahibinin:

Sorumlu Kurum / Şirket Temsilcisi

[Ünvan / Adı / Soyadı ve İmzası]

EK 4 – ULUSAL MEVZUAT VE DB YÖNERGELERİ

1- Ulusal Mevzuat

Çevre Yasası ilgili yönetmelikler ile ek olarak, doğrudan ya da dolaylı olarak çevre incelemesini içeren ve dolayısıyla Proje için de geçerli olan diğer kanun, yönetmelikler ve tebliğler aşağıda sıralanmıştır:

- Enerji Verimliliği Kanunu (5627 sayılı kanun), 2 Mayıs 2007 tarihli ve 26510 sayılı Resmi Gazete
- Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği, 5 Aralık 2008 tarihli ve 27075 sayılı Resmi Gazete
- Merkezi Isıtma ve Sıhhi Sıcak Su Sistemlerinde Isıtma ve Sıhhi Sıcak Su Giderlerinin Paylaştırılmasına İlişkin Yönetmelik, 14 Nisan 2008 tarihli ve 26847 sayılı Resmi Gazete
- Enerji Kaynaklarının ve Enerji Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik, 27 Ekim 2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmi Gazete
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği, 10 Temmuz 2013 tarihli ve 28703 sayılı Resmi Gazete
- Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik, 19 Aralık 2007 tarihli ve 26735 sayılı Resmi Gazete
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (305/2011/AB) Kapsamında, Yapı Malzemelerinin Yangına Tepki Sınıflarına, Yapı Elemanlarının Yangına Dayanıklılığına, Çatı ve Çatı Kaplamalarının Dış Yangın Performansına Dair Tebliğ (MHG/2017-13)
- Yeraltı Suları Hakkında Kanun (No: 167), 23 Aralık 1960 tarihli ve 10688 sayılı Resmi Gazete
- Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu (2863 sayılı kanun), 23 Temmuz 1983 tarihli ve 18113 sayılı Resmi Gazete
- Karayolları Trafik Kanunu (2918 sayılı kanun), 18 Ekim 1983 tarihli ve 18195 sayılı Resmi Gazete
- Karayolları Trafik Yönetmeliği, 18 Temmuz 1997 tarihli ve 23053 sayılı Resmi Gazete
- İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatları İlişkin Yönetmelik, 10 Ağustos 2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete
- Afet Bölgelerinde Yapılar Hakkında Yönetmelik, 14 Temmuz 2007 tarihli ve 26582 sayılı Resmi Gazete
- Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği, 18.03.2018 tarih ve 30364 sayılı Resmi Gazete;
- Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik, 24 Ekim 2019 tarihli ve 30754 sayılı Resmi Gazete
- Tekel Dışı Bırakılan Patlayıcı Maddelerle Av Malzemesi ve Benzerlerinin Üretimi, İthali, Taşınması, Saklanması, Depolanması, Satışı, Kullanılması, Yok Edilmesi, Denetlenmesi Usul ve Esaslarına İlişkin Tüzük, 29 Eylül 1987 tarihli ve 19589 sayılı Resmi Gazete
- Atıksu Toplama ve Uzaklaştırma Sistemleri Hakkında Yönetmelik, 6 Ocak 2017 tarihli ve 29940 sayılı Resmi Gazete
- Ozon Tabakasını İncelten Maddelere İlişkin Yönetmelik, 7 Nisan 2017 tarihli ve 30031 sayılı Resmi Gazete
- Yüzeysel Sular ve Yeraltı Sularının İzlenmesine Dair Yönetmelik, 11 Şubat 2014 tarihli ve 28910 sayılı Resmi Gazete
- Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik, 07 Nisan 2012 tarihli ve 28257 sayılı Resmi Gazete

- Tehlikeli Maddelerin Su Ortamında ve Çevresinde Neden Olduğu Kirliliğin Kontrolü Yönetmeliği, 26 Kasım 2005 tarihli ve 26005 sayılı Resmi Gazete
- İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik, 17 Şubat 2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete
- Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği, 8 Ocak 2006 tarihli ve 26047 sayılı Resmi Gazete
- Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği, 25 Kasım 2006 tarihli ve 26357 sayılı Resmi Gazete'de ve son olarak 11.03.2015 tarihli ve 29292 sayılı Resmi Gazete'de revize edilmiş
- Atıkların Düzenli Depolmasına Dair Yönetmelik, 26.03.2010 tarihli ve 27333 sayılı Resmi Gazete'de ve son olarak 11.03.2015 tarihli ve 2992 sayılı Resmi Gazete'de revize edilmiştir
- Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliği, 21 Aralık 2019 tarihli ve 30985 sayılı Resmi Gazete
- Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği, 6 Haziran 2015 tarihli ve 29378 sayılı Resmi Gazete
- Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrol Yönetmeliği, 31 Ağustos 2004 tarihli ve 25569 sayılı Resmi Gazete ve son olarak 5 Kasım 2013 tarihli ve 28812 sayılı Resmi Gazete'de revize edilmiş
- Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği, 22 Mayıs 2012 tarihli ve 28300 sayılı Resmi Gazete
- Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, 25.01.2017 tarihli ve 29959 sayılı Resmi Gazete
- Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, 25.11.2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmi Gazete (değişik: 9/2/2016, RG 29619, 26/5/2017, RG 30077, 8/7/2019, RG 30825, 31/12/2020, RG 31351)
- Binaların Yıkılmasına İlişkin Yönetmelik, 13 Ekim 2021 tarih ve 31627 sayılı Resmi Gazete

Türkiye'de atık yönetimi alanındaki çalışmalar, son yıllarda sosyal ve politik duyarlılığı artırarak çok önemli bir gelişme göstermiştir. Türkiye'nin 2023 vizyonuna ulaşmak için önemli bir nokta olarak kabul edilen Ulusal Geri Dönüşüm Stratejisi Eylem Planı ile atığın ekonomik boyutunun uygulanması için adımlar atılmaktadır. Türkiye'de asbest atık bertarafı tesisleri için lisanslı 37 şirket ve floresan lambaların imhası için lisanslı 95 şirket bulunmaktadır. Asbest içeren yalıtım malzemelerinin ve civa içeren flüoresan lambaların imhası gibi tehlikeli malzemelerin bertarafı Atık Yönetimi Yönetmeliği' ne göre yapılacaktır.

Atık bertaraf firmalarına ulaşım ve alt yapı gibi arazilerin bu özellikleri göz önüne alındığında, proje faaliyetlerinden önemli bir çevresel risk beklenmemektedir. Bu bağlamda, Projenin potansiyel etkilerini azaltmak ve yönetmek için bu ÇSYP'nin yeterli olduğu varsayılmaktadır. Olası olumsuz ve plan dışı durumlar söz konusu olduğunda da ÇSYP güncellenecektir.

1.1. İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG): İnşaat işleri, önlemler alınmadığında çalışanların sağlığını ve güvenliğini tehdit edebilecek kazalara neden olabilir. Bu nedenle ÇŞİDB, denetim danışmanları ve yükleniciler çalışanlara 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve 4857 sayılı İş Kanunu uyarınca güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı sağlamakla yükümlüdür. İşçilere iş tanımları, sorumluluklar ve İSG ile ilgili riskler hakkında bilgi verilir. Çalışanlara düzenli kişisel eğitimlerle gerekli kişisel koruyucu donanım ve iş ve iş güvenliği hakkında bilgi sağlanacaktır. İnşaat işleri başlamadan önce yapılacak tüm işler için bir Risk Değerlendirme Raporu hazırlanacak ve ilgili risklerden kaçınmak için gerekli önlemler alınacaktır. Olası bir kaza için "Acil Müdahale Planları" hazırlanacak, acil durum ekipleri oluşturulacak ve acil durum senaryoları doğrultusunda tatbikatlar ve eğitim yapılacaktır.

Kanun Adı	Resmi Gazete Tarihi / Sayısı
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	30.06.2012 / 28339
Meslekî Yeterlilik Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun (Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu)	07.10.2006 / 26312

Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarihi / Sayısı
Alt İşverenlik Yönetmeliği	27.09.2008 / 27010
Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	25.01.2013 / 28539
Basınçlı Ekipmanlar Yönetmeliği	03.03.2018 / 30349
Basit Basınçlı Kaplar Yönetmeliği(2014/29/AB)	03.11.2016 / 29877
Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik	19.12.2007 / 26735
Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik	15.06.2013 / 28678
Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	28.07.2013 / 28721
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	15.05.2013 / 28648
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	30.04.2013 / 28633
Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	22.08.2013 / 28743
Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	16.04.2013 / 28620
Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği	04.11.1984 / 18565
Elektrik ile İlgili Fen Adamlarının Yetki Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik	11.11.1989 / 20339
Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği	30.11.2000 / 24246
Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği	21.08.2001 / 24500
Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	24.07.2013 / 28717
Geçici Koruma Sağlanan Yabancıların Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik	15.01.2016 / 29594
Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik	23.08.2013 / 28744
Hazırlama, Tamamlama ve Temizleme İşleri Yönetmeliği	28.04.2004 / 25446
Hijyen Eğitimi Yönetmeliği	05.07.2013 / 28698
İlkyardım Yönetmeliği	29.07.2015 / 29429
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	25.04.2013 / 28628

Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarihi / Sayısı
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	29.12.2012 / 28512
İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analiz Laboratuvarları Hakkında Yönetmelik	24.01.2017 /29958
İş Kanununa İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği	06.04.2004 / 25425
İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği	06.04.2004 / 25425
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	29.12.2012 / 28512
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	18.01.2013 / 28532
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	29.12.2012 / 28512
İşçi Ücretlerinden Ceza Olarak Kesilen Paraları Kullanmaya Yetkili Kurulun Teşekkülü ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik	05.03.2004 / 25393
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	17.07.2013 / 28710
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	20.07.2013 / 28713
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	18.06.2013 / 28681
İşyerlerinde İşin Durdurulmasına Dair Yönetmelik	30.03.2013 / 28603
İşyerlerinde İşveren veya İşveren Vekili Tarafından Yürütülecek İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik	29.06.2015 / 29401
Kanserojen veya Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık Ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	06.08.2013 / 28730
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	12.08.2013 / 28733
Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	02.07.2013 / 28695
Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği	29.11.2006 / 26361
Mesleki Yeterlilik Kurumu Sınav, Ölçme, Değerlendirme ve Belgelendirme Yönetmeliği	15.10.2015 / 29503
Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik	07.10.2004 / 25606
Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami Yedi Buçuk Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik	16.07.2013 / 28709
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	11.09.2013 / 28762
Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik	13.07.2013 / 28706 Son Değ.11.05.2017/30063
Tozla Mücadele Yönetmeliği	05.11.2013 / 28812

Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarihi / Sayısı
Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği	29.08.2003 / 25214
Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	05.10.2013 / 28786
Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik	02.03.2019 / 30702
Zararlı Maddeler ve Karışımlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formları Hakkında Yönetmelik	13.02.2014 / 29204

Tebliğ Adı	Resmi Gazete Tarihi / Sayısı
İş Ekipmanlarının Periyodik Kontrollerini Yapmaya Yetkili Kişilerin Kayıt ve Eğitimlerine İlişkin Tebliğ	01.10.2017 / 30197
Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) web Portalı, Belge Zorunluluğu kapsamındaki meslekler	Muhtelif Tebliğlerle yayınlanmıştır.
Kişisel Koruyucu Donanımlarla İlgili Uyumlaştırılmış Ulusal Standartlara Dair Tebliğ Tebliğ Eki (Değişik: RG-26.04.2017/30049)	11.06.2015 / 29383
İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği Tebliğ Eki-NACE Kodları (Değişik RG-12.03.2019/30712)	26.12.2012 / 28509
Tozla Mücadele ile İlgili Uygulamalara İlişkin Tebliğ	02.10.2014 / 29137
Ahşap ve Ön Yapımlı Çelik ile Alüminyum Alaşımli Bileşenlerden Oluşan Dış Cephe İş İskelelerine Dair Tebliğ	19.09.2014 / 29124
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ	03.05.2014 / 28989
İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Çalışan Temsilcisinin Nitelikleri ve Seçilme Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ	29.08.2013 / 28750
Asbest Sökümü İle İlgili Eğitim Programlarına İlişkin Tebliğ	29.06.2013 / 28692
Kişisel Koruyucu Donanımların Kategorizasyon Rehberine Dair Tebliğ	11.03.2012 / 28230
Yapı İşleri İnşaat, Makine ve Elektrik Tesisatı Genel Teknik Şartnamelerine Dair Tebliğ (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Fenni Teknik Şartnamesi)	30.06.2007 / 26568 Mük.

Standart tanımı	TS No
Ön yapımlı bileşenlerden oluşan Cephe İskeleleri Bölüm 1: Mamul özellikleri	TS EN 12810-1
Ön yapımlı bileşenlerden oluşan cephe iskeleleri - Bölüm 2: Özel yapısal tasarım metotları	TS EN 12810-2
Geçici İş Donanımları – Bölüm 1: İş İskeleleri – Performans Gereklere ve Genel Tasarım	TS EN 12811-1
Merdivenler	TS EN 131

Standart tanımı	TS No
Ön yapımlı bileşenlerden oluşan Cephe İskeleleri Bölüm 1: Mamul özellikleri	TS EN 12810-1
Prefabrik Elemanlardan Yapılmış Seyyar Erişim ve Çalışma Kuleleri (Mobil İskeleler)	TS EN 1004
Kişisel koruyucu donanım-Belirli bir yükseklikte çalışma güvenliğini sağlamak ve düşmeyi önlemek için-Tutma sistemleri, çalışma konumu için kemerler ve halatlar.	TS EN 358
Yüksekten Düşmeye karşı Kişisel Koruyucu Donanım-Bölüm-1: Rijit Ankraj hattı içeren klavuzlanmış tipteki düşme önleyiciler	TS EN 353-1+A1
Yüksekten Düşmeye karşı Kişisel Koruyucu Donanım-Bölüm-2: Esnek bir çapa halatını içeren klavuzlanmış tipte düşme önleyici	EN 353-2
Düşmeye karşı koruyucu donanım – Ankraj Tertibatları	TS EN 795
Kişisel Koruyucu Donanım, Yüksekten düşmeye karşı enerji absorplayıcılar	TS EN 355
Endüstriyel Emniyet Baretleri	TS EN 397 + A1

Alt Projeler için Risk Değerlendirme Raporu Metodolojisi: Proje aşağıdaki adımları takip edecek ve destekleyici belgeler sağlayacaktır (Planlar, prosedürler vb.). Projelerin İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) uyum durumu aşağıda belirtilen iki faaliyette değerlendirilecektir:

- **Masa İncelemesi- Ön doküman incelemesi:** Mevcut proje dokümanlarının ve saha ziyaretinden önce sağlanan S&G Planı, Acil Müdahale Planı, Risk Değerlendirmeleri vb. gibi bilgilerin ön büroda incelemesi.
- **Saha ziyareti ve Fiziksel saha incelemesi:** Ziyaret sırasındaki aktiviteler şunları içerecektir:
  - Toplantılar ve görüş alma: Yöneticiler ile S&G Temsilcileri toplantılar düzenleyecek ve görüş alışverişi sağlayacaktır. Proje Sahibinin / Yüklenicinin personeli; Projelerin ilerlemesi ve devam eden çalışmaların anlaşılması ve bilgi sahibi olunması için düzenli raporlama yapmalıdır.
  - Saha incelemesi: Fiili fiziksel saha şartlarını ve çalışma koşullarını, iş sağlığı ve güvenliği yapılarını ve planlanan önlemleri ve uygulamaları doğrulamak amacıyla projelerin farklı kısımlarında ve bileşenlerinde sahanın gezilmesi ve incelemesi yapılacak, uygunsuz durumları özellikle belirtmek üzere çeşitli noktalardan fotoğraflar çekilmelidir.
  - Belge toplama / inceleme: Saha ziyareti sırasında sunulan ayrıntılı S&G belgelerinin toplanması ve gözden geçirilmesi ve Saha Temsilcileri (İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı, Şantiye Şefi, vb.) ile birlikte ilk inceleme yapılmalıdır.
  - Genel olarak sağlanan bilgilerin ve raporlamanın gözden geçirilmesi: Genel S&G hususları gözden geçirilmeli ve değerlendirilmeli, akabinde Proje S&G İzleme Raporu hazırlanmalıdır.

Risk Değerlendirmesinde dikkate alınacak faaliyetler şu şekilde özetlenebilir:

- İşyerinde yürütülen faaliyetler ile ilgili iş ve işlemler
- Üretim süreç ve teknikleri
- İş ekipmanları
- Kullanılan maddeler,
- Atık ve atıklar ile ilgili işlemler
- Çalışanların tecrübe ve düşünceleri,
- Çalışanların eğitim, yaş, cinsiyet vb özellikleri ile sağlık gözetimi kayıtları
- İş kazası kayıtları
- Ramak kala olay kayıtları
- Malzeme güvenlik bilgi formları

1.2. Toplum Sağlığı ve Güvenliği (TSG): Alt projeler, yöre halkının sürekli erişime sahip olacağı kamu binalarında uygulanacağından, yerinde yapılacak yenileme faaliyetlerinin bina kullanan insanlar üzerinde olumsuz etkileri olabilir. Bu bağlamda yüklenici, tadilat işlerini halka açık erişimden izole edecektir. İnşaat alanları, olası kazaları önlemek için çitler ve uyarı işaretleri ile çevrili olacaktır. Toz ve gürültü de halk için rahatsızlıklar oluşturabilir, bu nedenle çalışma saatlerine dikkat edilecek ve gerektiğinde yenileme alanının yalıtılmasıyla etkiler önlenecektir. Yenileme altındaki binaya sürekli ve güvenli giriş, engelli kişiler gibi korunmasız gruplar da göz önünde bulundurularak her zaman halka açık olacaktır.

1.3. GES gereği Fotovoltaik Panel Kurulumu: “Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği” kapsamında Fotovoltaik panel kurulumu sürecinde yetkili enerji dağıtım şirketine başvuru konusunda Müşavir Yükleniciye gerekli desteği verecektir.

2- Dünya Bankası Grubu Çevre, Sağlık ve Güvenlik (DB ÇSG) Yönergeleri

Önceki paragraflarda belirtildiği gibi, proje hem Türkiye yasalarına ve düzenlemelerine hem de Dünya Bankası'nın Çalışma Politikalarına uygun olarak uygulanacaktır. Bu nedenle, Türkiye'deki İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa ek olarak yeniden yapılanma ve güçlendirme çalışmaları Dünya Bankası Genel ÇSG Kılavuzlarına uygun olarak yürütülecektir.

a) OP 4.11. Fiziksel Kültürel Kaynaklar (FKK)

Yenileme için önerilen kamu binaları yanı sıra, önerilen proje sahalarının da özel koruma gerektiren arkeolojik ve kültürel varlık olarak tanımlanması durumu söz konusu olabilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Kanunları, özellikle 21.07.1983 tarihli 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Kanunu (27.07.2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik ile revize edilmiş) ve uygulamaları Dünya Bankası gereklerine benzerdir. Kanun, Kültürel Miras olarak kabul edilen taşınır ve taşınmaz kültürel ve doğal varlıklar için bir tanım vermektedir; bu varlıkların korunmasına ilişkin prosedürleri ve düzenlemeleri açıklar ve uygulama kararlarından sorumlu olacak kurumların koruma ilkeleri ile rol ve sorumluluklarını belirler.

Dünya Bankası, kültürel kaynakların korunmasında çok hassastır ve Kültürel Miras Varlıklarının DB tarafından finanse edilen projelerden olumsuz etkilenmemesi için büyük özen gösterir. Dünya Bankası'nın Kültür Miras ile ilgili politikası OP 4.11'de açıkça belirtilmiştir. Bu politikaya ilişkin olarak, DB, DB tarafından finanse edilen projelerin hazırlanması ve uygulanmasında bazı

tedbirlerin alınmasını gerektirir. Kültürel varlıkların korunmasına ilişkin ulusal mevzuat sıkı bir şekilde uygulandığından, DB tedbir politikalarının dışında ilave bir koşul beklenmemektedir. Bununla birlikte, rastlantısal bulgular ya da şans eseri bulunan kültürel yapıtların yönetimini kapsayan bir rastlantısal bulgu durumunda denetim danışmanları ve yüklenicileri izlenecek adımlar konusunda uyaracak olan “Rastlantısal Bulgu Prosedürü” hazırlanacaktır. Buna ek olarak, tüm ilgili resmi yazışmalar sahaya özgü ÇSYP’ye eklenecektir. Ek olarak, ihtiyaç duyulması halinde, arkeolojik ya da kültürel varlıklar hakkında detaylı bir değerlendirme raporu da ÇSYP’ye dahil edilecektir.

Kültürel mirasın korunmasına ilişkin güçlü yerel düzenlemeler ve uygulamalar göz önüne alındığında geri dönüşü olmayan etkiler gözlemlenmeyeceği ön görülmekte, bu kapsamda da mevcut projenin Çevresel Değerlendirme (ÇD) süreci göz önüne alındığında Kültürel Mirasa etkisi beklenmemektedir. Renovasyonu yapılacak binalar kültürel miras kapsamında korunması gereken yapılar kapsamında değildir.

b) OP 4.04. Doğal Habitatlar

Bu proje için tetiklenmemektedir, çünkü kamu binaları halihazırda inşa edilmiş olduğundan ve konut alanlarına yakın inşa edildiğinden, tüm yenileme çalışmaları “doğal yaşam alanı” olarak nitelendirilmeyen alanlarda yapılacaktır.

c) OP 4.12. Gönülsüz Yeniden Yerleşim

Mevcut tüm kamu arazilerinin merkezi hükümete tayin edilmesinden dolayı Projenin gönülsüz bir yeniden yerleşim veya arazi edinme faaliyeti gerektirmemesi beklenmektedir. Projeye bahis seçilmiş arazilerde/arazilerde tapu veya mülkiyet sorunu yoktur. Bu proje kapsamında ek arazi edinimi veya kamulaştırma öngörülmektedir.

ÇŞİDB, kamu binalarının yenilenmesi sırasında karşılaşılabilecek şikâyetleri çözmek ve yönetmek ve ayrıca kamu binaları faaliyete geçtikten sonra diğer sosyal meseleleri de ele almak için bir şikâyet mekanizması kuracaktır. Bu mekanizma, halkın proje ile ilgili her türlü şikâyet/görüş/önerisi için kullanılabilir.

3- COVID-19 Rehberleri

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ (DSÖ) REHBERLERİ

Kamuya Tavsiyeler

- DSÖ sosyal mesafe, solunum hijyeni, kişisel karantina ve tıbbi tavsiye alınması ile ilgili kamuya tavsiyeler vermektedir ve bunlar DSÖ internet sitesinde bulunabilir: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public>

Teknik Rehberler

- 19 Mart 2020 tarihinde yayınlanan *koronavirüs (2019-nCoV) enfeksiyonundan şüphe edilen durumlarda sağlık hizmetleri sırasında bulaşmanın önlenmesi ve kontrolü* ,
- 1 Nisan 2020'de yayınlanan *Hijyen Uygulamalarının İyileştirilmesi için Üye Devletlere Tavsiyeler*,
- 2018'de yayınlanan *Sağlık hizmeti veren tesislerde bulaşmanın önlenmesi ve kontrolü (kısıtlı kaynakları olan ortamlara odaklanarak)*,
- 18 Mart 2020'de yayınlanan *Koronavirüs hastalığı 2019 (Covid-19) ile ilgili laboratuvar biyogüvenlik rehberi*,
- 2014'te yayınlanan *Laboratuvar Biyogüvenlik Kılavuzu, 3. baskı*,
- 19 Mart 2020'de yayınlanan *Örnek toplama ve gönderme de dahil olmak üzere Covid-19 için laboratuvar testleri*,
- 21 Mart 2020'de yayınlanan *4C's Bulaşma Senaryolarına Göre Önceliklendirilmiş Laboratuvar Test Stratejisi*,
- 24 Mart 2020'de yayınlanan *Covid-19 bağlamında bir ölü beden güvenli yönetimi için Bulaşma Önleme ve Kontrol*,
- 11 Şubat 2020'de yayınlanan *Covid-19 salgını ile ilgili olarak seyahat eden kişilerin geri dönüşleri ve karantinaları için önemli bilgiler*,
- 17 Nisan 2020'de yayınlanan *Kamp olmayan ortamlardaki mülteciler ve göçmenler için Covid-19'a hazırlık, önleme ve kontrol*,
- 18 Mart 2020'de yayınlanan *Koronavirüs hastalığı (Covid-19) salgını: İş güvenliği ve sağlığı bilgileri de dahil olmak üzere sağlık çalışanlarının hakları, rolleri ve sorumlulukları*,
- 4 Nisan 2020'de yayınlanan *Oksijen kaynakları ve Covid-19 tedavi merkezlerindeki dağılımı* ,
- 16 Mart 2020'de yayınlanan *Risk Bilgilendirme ve Topluluk katılımı Eylem Planı Rehberi Covid-19 Hazırlık ve Yanıt*,
- 19 Mart 2020'de yayınlanan *Koronavirüs hastalığı (Covid-19) için sınırlama bağlamında kişilerin karantinasına yönelik bilgiler*,
- 19 Mart 2020'de yayınlanan *Sağlık tesisleri ve toplulukta Covid-19 vaka yönetimi için işletimsel bilgiler* ,
- 27 Şubat 2020'de yayınlanan *kişisel koruyucu donanımların Koronavirüs hastalığı 2019 (Covid-19) için akılcı kullanımı* ,
- 19 Mart 2020'de yayınlanan *İşyerinizi Covid-19'a hazır hale getirme*,
- 19 Mart 2020'de yayınlanan *Covid-19 için su, hıfzıssıhha, hijyen ve atık yönetimi*,
- 2014'te yayınlanan *Sağlık etkinliklerinden ortaya çıkan atıkların güvenli yönetimi*,
- 19 Mart 2020'de yayınlanan *Yeni Koronavirüs (Covid-19) salgını bağlamında toplulukta, evde ve sağlık merkezlerinde gerçekleşen bakım sırasında maske kullanımı hakkında tavsiye*,
- 26 Mart 2020'de yayınlanan *Covid-19 salgını sırasında Engelli Bilgileri*,
- 6 Nisan 2020 tarihinde yayınlanan ve 1 Aralık 2020 de güncellenen *Covid 19 Bağlamında maske kullanımına ilişkin tavsiyeler*
- 29 Temmuz 2020 tarihinde yayınlanan *SARS-CoV-2 virüsü için Su, Atıksu ve Atık yönetimi Kılavuzu*
- 1 Şubat 2021 tarihli *Covid-19 Bağlamında Temaslı İzleme Kılavuzu*

- 17 Şubat 2022 tarihinde yayınlanan *Omicron SARS-CoV-2 varyantı bağlamında temaslı izleme ve karantina rehberi*

DÜNYA BANKASI GRUBU REHBERLERİ

- 20 Mart 2020'de yayınlanan *Teknik Not: Kamu toplantıları yapma noktasında kısıtlamalar olan durumlarda DB tarafından desteklenen projelerde Kamu İstişareleri ve Paydaş Katılımı,*
- 25 Mart 2020'de yayınlanan *Teknik Not: Covid-19 Etkinliklerine Destek Olması için Askeri Güçlerin Kullanımı,*
- 7 Nisan 2020'de yayınlanan *ÇSÇ/Koruma Önlemleri Geçici Notu: Yapı/İnşaat İşi Projeleri için Covid-19 Bilgileri,*
- Mart 2020'de yayınlanan *HNP COVID Yanıt Etkinlikleri için Cİ/Ş ile ilgili Teknik Not,*
- 6 Nisan 2020'de yayınlanan *İş Yerinde Covid-19 Sağlık Risklerinin Önlenmesi ve Yönetilmesi ile İlgili IFC Müşterileri için Geçici Tavsiye,*
- 6 Nisan 2020'de yayınlanan *Covid-19 Bağlamında Çalışanların Desteklenmesi ile İlgili IFC Müşteri için Geçici Tavsiye,*
- 6 Nisan 2020'de yayınlanan *Krize Yanıt ile İlgili Şirket Liderliği için IFC Bilgi Notu: Covid-19 Pandemisi ile Mücadele,*
- 30 Nisan 2020'de yayınlanan *Sağlık Merkezleri için DBG ÇSS Rehberleri,*
- 29 Temmuz 2020 tarihinde yayınlanan *SARS-CoV-2 virüsü için Su, Atıksu ve Atık yönetimi Kılavuzu*
- 1 Şubat 2021 tarihli *Covid-19 Bağlamında Temaslı İzleme Kılavuzu*
- 17 Şubat 2022 tarihinde yayınlanan *Omicron SARS-CoV-2 varyantı bağlamında temaslı izleme ve karantina rehberi*

ILO REHBERLERİ

- 23 Mart 2020'de yayınlanan *ILO Standartları ve Covid-19 ile İlgili SSS, (uluslararası çalışma standartları ve Covid-19 ile ilgili en sık sorulan soruların yanıtlarının derlemesi)*
- 29 Mayıs 2020 tarihli *ILO Standartları ve Covid-19 Version 2.1,*
- 13 Nisan 2021 tarihli *ILO Standartları ve Covid-19 Version 3.0*

MFI REHBERLERİ

- *ADB Covid-19 Pandemisi Sırasında Bulaşıcı Tıbbi Atıkların Yönetilmesi Covid-19 ile İlgili Altyapı Projeleri için IDB Yatırım Rehberi: Hızlı Bir Yatırım Profili ve Karar Çerçevesi*
- *31 Mart 2020'de Yayınlanan KfW DEG Çalışanlar için Covid-19 Rehberi,*
- *23 Mart 2020'de yayınlanan CDC Grubu Çalışanlar için Covid-19 Rehberi,*
- *13 Ocak 2022 tarihli CDC'nin Sağlık ve Sağlık Dışı Ortamlarda COVID-19 Karantina ve İzolasyon Yönergelerinde Güncellemeleri*

EK 5- ASBEST BULUNAN BİNALARDA İZLENECEK PROSEDÜR

Asbest söküm ve temizlik işlemi en az 1 Asbest Söküm Uzmanı nezaretinde süre ve ihtiyaca bağlı olarak belirlenecek adette Asbest Söküm Çalışanı ile beraber yapılmalıdır. Söküm planlaması yapılırken mevsim koşulları dikkate alınmalıdır.

SÖKÜM İŞİNE BAŞLAMADAN ÖNCE YAPILACAKLAR VE YASAL ZORUNLULUKLAR

- 1-Asbestin türünün belirlenmesi
- 2-İş planının ve organizasyon yapısının hazırlanması
- 3-İş Güvenlik Uzmanının belirlenmesi (şantiyeler NACE koduna göre çok tehlikeli sınıftır)
- 4-Şantiye risk analizinin hazırlanması
- 5-Şantiye asbest risk analizinin hazırlanması
- 6-Şantiyenin mevcut durumunun fotoğraflanması
- 7-Asbest Söküm Çalışanı belgeli çalışanların sayısının ve görevlerinin belirlenmesi
- 8-Asbest Söküm Uzmanının belirlenmesi
- 9-SGK girişleri, sağlık kontrolleri (yüksekte çalışma dahil, solunum fonksiyon testleri dahil), iş güvenliği eğitimlerinin tamamlanması, belgelenmesi veya belgelerin kontrol edilmesi
- 10-Belge ve dosyaların "Asbest Söküm Uzmanı" tarafından hazırlanması ve denetlenmesi
- 11-Çalışma ve İşkur İl Müdürlüğüne Bildirimin Yapılması

SÖKÜM İŞİNE BAŞLAMADAN ÖNCE SAHADA YAPILACAK HAZIRLIKLAR

A - Söküm Bölgesinin Hazırlanması

Karantina gereken bir yer olursa, bu bölgenin tüm açık yerlerinin kapatılması gerekmektedir.

Arındırma kabinlerin kurulması: Arındırma kabinleri, duşları ihtiva etmektedir. Asbest söküm çalışanları her molada temizlenmelidir.

Bölgenin güvenlik levhaları ve uyarı yazıları çevrilip, izole edilmeli, görevi olmayan kişilerin alana girmesi engellenmelidir.

B - Kullanılacak Malzeme ve Kişisel Koruyucu Donanımlar

- 1-Personel için yeterli sayıda sızdırmaz tulum (Tip 5-6)
- 2-Personel için yeterli sayıda toz maskesi, FFP3 veya tam yüz maskesi
- 3-Personel için yeterli sayıda sızdırmaz eldiven
- 4-Özel bantlar
- 5-Özel sızdırmaz folyolar ve/ veya asbest çuvalları-atık çuvalları (big-bag` ler)
- 6-Filtreli endüstriyel toz çekme süpürgesi
- 7-Kimyasal sıvısı ve uygulama cihazı (özel lif yapıştırma sıvısı)
- 8-Uygun iş ayakkabıları, baret ve/ veya kask
- 9-Emniyet kemerleri
- 10-Ortama göre kullanılacak farklı KKD`ler ve diğer ekipmanlar
- 11-Güvenlik bantları ve güvenlik levhaları
- 12-İlk yardım malzemeleri

ASBESTLİ MALZEMENİN ENKAPSÜLE EDİLEREK, KESİLİP, SÖKÜLMESİ

Atermitlerin ve/veya kontamine malzemelerin uygun şekilde tozları havalandırmadan ve mümkün olduğunca kırmadan kesilmesi. Ayrıca kesim yapmaya başlamadan önce kimyasal yapıştırıcı sıvının tozu hapsetmesi için, ilgili alana sıkılması gerekmektedir.

Kesilip, sökülen parçaların, özel sızdırmaz folyolara ve/veya asbest çuvallarına yapıştırıcı sıvı sıkılarak (big-bag) konması, paketlenip, etiketlendikten sonra bertarafa gitmek üzere, işletmenin gösterdiği ara depolama alanına yerleştirilmesi sağlanır.

SÖKÜMDEN SONRA YAPILACAK İŞLER

- 1-Kapalı alanlarda, gerekli görülen yerlerin filtreli endüstriyel tip temizleme makinesi ile tüm bölgenin ve yerlerin temizlenmesi, gerek yoksa nemlendirilmesi / ıslatılması
- 2-İlaçlı ve/veya ilaçsız sıvı malzeme ile yağ temizlik yapılması
- 3-Lif yapıştırıcı özel sıvı malzeme ile tüm bölgenin ilaçlanması ve bekletilmesinin sağlanması

BERTARAF PROSESİ

"Atık Yönetimi Yönetmeliğine" göre; bertaraf prosesinin uygulanması kontrol edilmelidir. Yönetmeliğe göre uygun şekilde paketlenmiş asbestli ve/veya kontamine atıkların, etiketlenmesi, istiflenmesi, lisanslı araçlar ile lisanslı bertaraf tesisine gönderilmesi, ilgili atık formlarının (UATF) doldurulması gerek Çalışma Bakanlığı gerekse Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kendi mevzuatları açısından önemlidir.

ASBESTLİ ATIKLARIN BERTARAFI

- Asbestli atıklar mutlaka sarılmalı ve kırılmadan paketlenmelidir
- Asbestli atıklar kırılmadan paketlenildikten sonra etiketlenmelidir
- Asbestli atıklar HAFRİYAT SAHALARINA ve ÇÖPLÜKLERE dökülemez
- Asbestli atıklar dere kenarlarına dökülemez
- Asbestli atıklar yanmaz
- Asbestli atıklar, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı çevrimiçi programı Entegre Çevre Bilgi Sistemi (E-ÇBS) üzerinden atık yönetimi uygulaması kullanılarak lisanslı bertaraf tesislerine gönderilmelidir.

EK 6- TAPU KAYDI

İli	KARAMAN	Türkiye Cumhuriyeti TAPU SENEDİ		Fotoğraf				
İlçesi	MERKEZ							
Mahallesi	KIRBAĞI							
Köyü								
Sokağı								
Mevkii								
Satış Bedeli	0,00	Pafta No.	Ada No.	Parsel No.	Yüzölçümü			
			3911	7	ha	m ²	dm ²	
						99,865,44	m2	
Niteliği	DOKUZ KATLI HASTANE BİNASI VE ARSASI							
Sınırı	Planındadır Zemin Sistem No : 27946164							
Edinme Sebebi	Tapu Senedi işleminden. 18/09/2014							
Sahibi	MALİYE HAZİNESİ Tam							
Geldisi	Yevmiye No.	Cilt No.	Sahife No.	Sıra No.	Tarihi	Gittisi		
Cilt No.	4854	75	7349		08/05/2008 Veriliş Tarihi : 18/09/2014	Cilt No.		
Sahife No.						Sahife No.		
Sıra No.						Sıra No.		
Tarih						Tarih		
NOT: * Mülkiyetin gayri ayrı haklar ile sağları için tapu parafına müracaat edilmelidir. ** Tebligat Kanunu Hükmüne İlgili Tapu Sicil Müdürlüğüne bildirilecektir.								
ATILIM A.Ş. 2006								
Döner Sermaye İşletmesi tarafından bastırılmıştır.								
Stok No 129								

EK 7 – MOBİLİZASYON VE DEMOBİLİZASYON

Yüksekte yapılan işlerde, çalışma yerlerinde çalışanların güvenliği öncelikle, güvenli korkuluklar, düşmeyi önleyici platformlar, bariyerler, kapaklar, çalışma iskeleleri, güvenlik ağları vb. toplu koruma tedbirleri ile sağlanacaktır. Yüksekten düşmeyi önleyici veya durdurucu kişisel koruyucu donanımlar ancak, risklerin, toplu korunmayı sağlayacak teknik önlemlerle veya iş organizasyonu ve çalışma yöntemleriyle önlenemediği durumlarda kullanılacaktır.

Ek-4 1.1 bölümünde verilen standartlara uygun yaşam hattı ve ankraj sistemi yine ilgili standarda uygun KKD (Paraşüt Tipi Emniyet Kemeri, enerji sönlendirici vb.) ile birlikte kullanılacaktır.

Yüksekte çalışma yapacak çalışanlara verilecek “Yüksekte Çalışma Eğitimi” kapsamında yüksekte çalışma ile ilgili tehlike ve riskler konusunda bilgilendirme yapılmasının yanı sıra kontrol tedbirleri ve güvenli çalışma yöntemleri de anlatılacaktır.

Tablo 9. Kullanılacak Kaldırma Ekipmanları Planı

Yürütülecek Faaliyet	Kullanılacak Ekipman
Mobilizasyon ve Demobilizasyon İşleri	Kaldırılacak malzemenin ağırlığı, hacmi vb. fiziksel özelliklerine bağlı olarak Mobil Vinç, Forklift veya Transpalet
Malzeme Depolama, İstifleme faaliyetleri	Forklift veya Transpalet
Trijenerasyon sistemi elemanlarının, Isıtma ve Soğutma ekipmanlarının (Chiller, Kazan, Klima santrali vb.) ve diğer inşaat malzemelerinin şantiye sahasına indirilmesi, Montaj noktasına (Çatı vb.) İletilmesi	Kaldırılacak malzemenin ağırlığına ve kaldırma mesafesine uygun kapasiteye sahip Mobil Vinç
Pompa, motor, boru, vana vb. aksamın sökülmesi ve yenilerinin montajı işleri (kazan dairesi vb. iç mekanlarda)	Kaldırma ekipmanı, işin yapılacağı yere göre seçilecektir. Elle kaldırma (bir kişi için maksimum 25 kg ile sınırlanmıştır.) yapılamadığı durumlarda; manuel istif makinesi ve Transpalet, yardımcı ekipman olarak da Ceraskal kullanılır. Bu ekipmanların yük kaldırma kapasiteleri kaldırılacak cismin ağırlığına göre belirlenir.
Sökülen malzeme ve ekipmanların Hurda depolama sahasına İletilmesi	Ağır ve hacimli olanlar Mobil Vinç yardımı ile (çatı vb. geçici depolama alanlarından) alınır.

“İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği” (RG Tarih: 25.04.2013, Sayı: 28628) Kaldırma ve iletme ekipmanlarının yılda bir kez yetkili kişilerce periyodik kontrollerinin yapılması zorunlu olup, Periyodik kontrol raporu ibraz edilmeyen ekipmanlarla çalışılmayacaktır.

Fotoğraf 9. Mekanik Cihazların Mobil Vinç ile Çatıya Taşınması

EK 8 – PAYDAŞ BİLGİLENDİRME TOPLANTI BİLGİLERİ

TOPLANTI DUYURUSU

Subject: DES&SUP-05 Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi-Paydaş Katılım Toplantısı

Sayın İlgililer,

DES&SUP-05 Paket kapsamında bulunan;

- Karaman EAH,

Binası için yapılacak “Paydaş Katılım Toplantısı” bilgileri aşağıda paylaşılmıştır.

Konu: Paydaş Katılım Toplantısı

Zoom Toplantısı

<https://us02web.zoom.us/j/83533068853?pwd=SFRT0GE1ck5XcDhBZXFRNTI4YTIrdz09>

Tarih : 05.08.2022

Saat : 15.00

Toplantı Kimliği : 834 3308 8872

Parola : 944654

Kind Regards / Saygılarımla,

Fusun Özer

Electrical Engineer / Elektrik Mühendisi

Phone +90 216 347 1395 **Fax** +90 216 347 1691

Eğitim Mh. Fahrettin Kerim Gökay Cd. Ahsen Çıkmazı Sk. No:6 / 5
Hasanpaşa Kadıköy 34722 İSTANBUL

Bu e-posta mesajı kişiye özel olup, gizli bilgiler içeriyor olabilir. Eğer bu e-posta mesajı size yanlışlıkla ulaşırsa, içeriğini hiç bir şekilde kullanmayınız ve ekli dosyaları açmayınız. Bu durumda lütfen e-posta mesajını kullanıcıya hemen geri gönderiniz ve tüm kopyalarını mesaj kutunuzdan siliniz. Bu e-posta mesajı, hiç bir şekilde, herhangi bir amaç için çoğaltılamaz, yayınlanamaz ve para karşılığı satılamaz. Bu e-posta mesajı virüslere karşı anti-virüs sistemleri tarafından taranmıştır. Ancak TimA.A.Ş. e-posta mesajının virüs koruma sistemleri ile kontrol ediliyor olsa bile virüs içermediğini garanti etmez ve meydana gelebilecek zararlardan doğacak hiçbir sorumluluğu kabul etmez.

TOPLANTI NOTLARI VE KATILIMCI LİSTESİ

Toplantı Tarihi / Saati Meeting Date / Hour	05/08/2022	15:00
İdare / Client	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB) Yapı İşleri Genel Müdürlüğü (YİGM)	
Müşavir (Proje Müdürü) / Consultant (Project Manager)	TimA Mühendislik Müşavirlik Proje Yönetim Hizmetleri A.Ş./ Efektif Endüstriyel Enerji A.Ş. / Ülker Mühendislik Müşavirlik İnşaat San. ve Tic. A.Ş. Ortak Girişimi	
Proje / Project	Kamu Binalarındaki Enerji Verimliliği (KABEV) Uygulamaları Projesi	
Contract / Sözleşme	Enerji Verimliliği Etüdü, Tadilat Uygulama Projeleri ve İnşaat Müşavirliği için Danışmanlık Hizmetleri (EEPB/WB/MoEUCC/QCBS-DES&SUP-05)	
Toplantı Konusu Subject of Meeting	Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi Paydaş Bilgilendirme Toplantısı	
<u>Katılımcılar / Participants</u>		
İdare / Client (ÇŞİDB)	Esra Turan Tombak Dilaver Çığır Deniz Çelik Filiz Penbe Engin Şeker S. Dicle Maybek Ganime Güzel	
Müşavir / Consultant (JV)	Ali Ataç Fusun Özer Filiz Özkan Işıl Salihoğlu Sibel Elden	

* Yaralanıcı Kurum Katılımcı Listesi ekte verilmiştir / Participant List for the Beneficiary Institution is given in the attachment.

Görüşülen Konular ve Alınan Kararlar / Issue Discussed & Decisions	Sorumlu / Responsible
Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi yetkilileri, teknik ve idari ekip ile Müşavir ve İşveren'in online olarak katıldığı paydaş bilgilendirme toplantısı yapıldı.	-
Toplantının açılışı Müşavir firma tarafından yapıldı ve katılımcılar kendilerini tanıttılar.	-
KABEV Projesi ve kapsamı, sözleşme kapsamında binada yapılacak enerji verimliliği onarım işleri ile projenin kamuya etkisi bir sunum ile katılımcılara aktarıldı.	-
İşveren (ÇŞİDB-YİGM-Dış Kaynaklı Yatırımlar Daire Başkanı) tarafından KABEV Projesinin amacı, hedefi ve kapsamı hakkında bilgi verildi.	-
İşveren tarafından proje için bina seçim kriterleri ve proje kapsamında yapılan enerji verimliliği onarım işleri ile ilgili genel bilgiler aktarıldı.	-
Müşavir Enerji Koordinatörü / Elektrik Mühendisi tarafından proje kapsamında Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi Binasında yapılacak enerji verimliliği onarım işleri katılımcılara bildirildi.	-
Yapılacak imalatlarla hedeflenen tasarruf miktarlarının ne kadar olduğu bilgisi, broşürlerde yer alan görseller üzerinden aktarıldı.	-
Müşavir Çevre Mühendisi tarafından;	
<ul style="list-style-type: none"> • İmalatlar sırasında dikkate alınacak çevresel ve sosyal yönetime dair hususlar • Alınacak İSG önlemleri • Çevresel ve Sosyal Konuların İzleme Planı • Şikayet Çözüm Mekanizması ve nasıl işlediği • Hazırlanan İSG Planı ve uygulanması	-
hususlarında bilgi verildi.	
Proje ile ilgili paydaşların herhangi bir sorunu ya da önerisi olduğunda, şikayet ve öneri formu doldurarak konuyu ilgililere ulaştırabileceği hususu dile getirildi. Tüm şikayet veya önerilerin kayda alındığı ve değerlendirilmesinin öncelikle yüklenici, sonrasında müşavir ve gerektiğinde ÇŞİDB kademesinde yapıldığı bilgisi katılımcılara aktarıldı.	-
İşveren Sosyal Uzmanı tarafından "kbev.org" adresinden şikayet ve öneri formuna ulaşılabilceği, ALO181 hattından da şikayet ve önerilerin iletilebileceği ve özellikle Cinsiyet Temelli şikayetler olmak üzere, başvuruların anonim olarak yapılabileceği hatırlatıldı. Ancak anonim kayıtlarda, iletişim bilgisi bırakılmadığı için, geri bildirim yapılamadığı hususu katılımcılara bildirildi.	-
Soru & Cevap kısmına geçildi.	-
Katılımcılar proje ile ilgili herhangi bir sorusu olmadığını belirtti.	-
Toplantı sonunda, güncel Çevresel ve Sosyal Yönetim Planlarının Yararlanıcı Kurum ile paylaşılacağı ve kurumun kendi internet sitesinde yayınlaması istendi.	Yararlanıcı Kurum

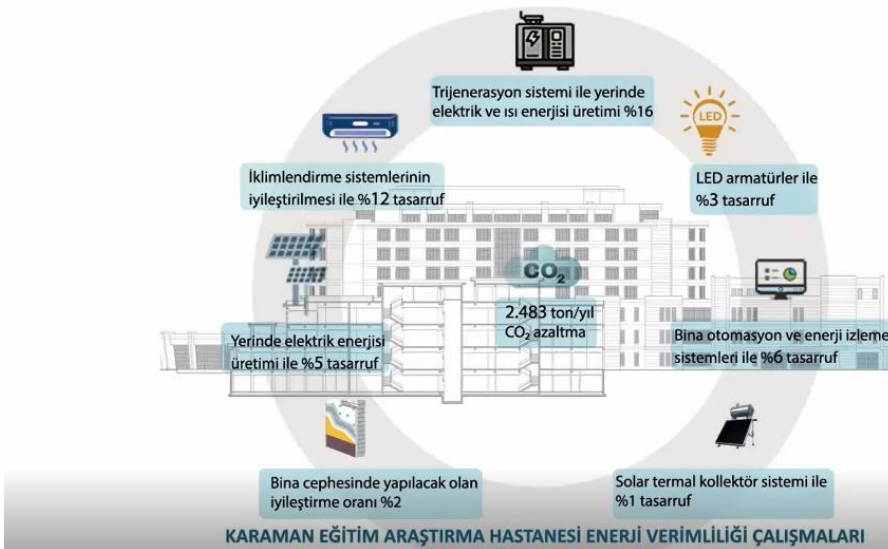
T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

DATE / TARİH: 05.08.2022

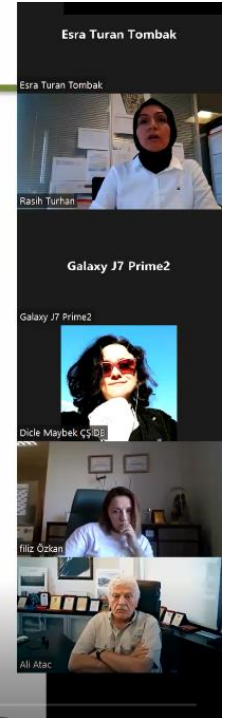
PARTICIPANT LIST / KATILIMCI LİSTESİ						
NO #	NAME SURNAME ADI SOYADI	COMPANY FİRMA / BİRİM	POSITION GÖREVİ	E-MAIL E-POSTA	PHONE NO TELEFON NO	SIGNATURE İMZA
1	Fatih Tekin	Karaman EA Hastanesi	Müşteri Soru.			
2	Zeynep Albayrak	Karaman FAH	Dest. Kalite Mkt			
3	Mesut ÜNAL	Karaman FAH	Berkelem Yokulu			
4	Tuncas Demirel	"	Elektrik Tek.			
5	Halit Şişik	Karaman EAH	Klima Tek.			
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						

Page / Sayfa ..... / .....

KARAMAN EAH PROJE HEDEFLERİ

Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi

KARAMAN EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ'nde Yapılacak Enerji Verimliliği İmalatları

- Bina yalıtımı (Pencere onarımı)
- 1 Adet Kazanın Yenilenmesi, Denge Kabı Konulması ve Primer Devre Oluşturulması
- Kazanlara Master Kontrol Paneli ve 3 Yollu Vana Eklenmesi
- Fan coil 2 yollu vanaların yenilenmesi
- 30 Adet Pompa Revizyonu
- Klima Santrali Fan Motorlarının PPM Kontrolüne Göre Çalıştırılması
- Chiller Master Kontrol ve Kontrol Vanası Uygulaması
- Aydınlatma armatürlerinin LED aydınlatma armatürler ile değiştirilmesi (5639 Adet)
- 480 kW Solar PV Sistemi kurulması
- Solar Termal Sistemin İyileştirilmesi ve 40 adet yeni kollektör ilave edilmesi
- Bina otomasyon sistemi (BMS) ve Enerji Ölçüm İzleme Sistemi (EnYS) kurulması
- 0,62 MWe Kapasiteli Trijenerasyon Sistemi Kurulması

